

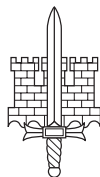
Maanpuolustuskorkeakoulu

Opinto-opas 2013

Sotatieteelliset tutkinnot

► EUK 66

MAANPUOLUSTUS- KORKEAKOULU

OPINTO-OPAS 2013

Sotatieteelliset jatkotutkinnot

► EUK 66

Julkaisija

Maanpuolustuskorkeakoulu

ISBN 978-951-25-2475-4

ISBN 978-951-25-2476-1 (PDF)

Vastaava toimittaja

Antti Myyryläinen

Toimittaja

Opintoasianosasto

Taittaja

Heidi Paananen

Painopaikka

Juvenes Print

Tampere 2013

1	YLEISESIKUNTAUPSEERIN TUTKINTO	4
1.1	Perusteet.....	4
1.2	Oppiaineet ja niiden osaamistavoitteet	5
1.2.1	Johtamisen osaamistavoitteet	5
1.2.2	Sotataidon osaamistavoitteet.....	5
1.2.3	Sotatekniikan osaamistavoitteet	6
1.2.4	Sotilaspedagogiikan osaamistavoitteet.....	6
1.2.5	Tutkimuskoulutuksen osaamistavoitteet	7
2	ESIUPSEERIKURSSI	8
2.1	Osaamistavoitteet	8
2.2	Rajavartioalan eriytyvät opinnot ja niiden osaamis- tavoitteet	8
2.3	Opintojen suorittaminen	9
3	ESIUPSEERIKURSSIN OPINNOT	10
3.1	Johtaminen (17 op)	10
3.2	Sotataito (31 op)	11
3.2.1	Operaatiotaito ja taktiikka (24 op)	11
3.2.2	Strategia (4 op).....	12
3.2.3	Sotahistoria (3 op).....	12
3.3	Sotilaspedagogiikka (3 op)	13
3.4	Sotatekniikka (6 op)	13
3.5	Tutkimuskoulutus (8 op)	13
3.6	Yleiset opinnot (3 op)	15
3.7	Rajavartioliinjan opinnot (69 op)	15
4	OPINTOJAKSOJEN KUVAUKSET	18
4.1	Johtaminen (17 op)	18
4.2	Sotataito (31 op)	26
4.2.1	Operaatiotaito ja taktiikka (24 op)	26
4.2.2	Strategia (4 op).....	38
4.2.3	Sotahistoria (3 op).....	41
4.3	Sotilaspedagogiikka (3 op)	43
4.4	Sotatekniikka (6 op)	45
4.5	Tutkimuskoulutus (8 op)	47
4.6	Yleiset opinnot (3 op)	63
4.7	Rajavartioliinjan eriytyvät opinnot	65

1 YLEISESIKUNTAUPSEERIN TUTKINTO

1.1 Perusteet

Yleisesikuntaupseerin tutkinto (YET) muodostuu kahdesta erillisestä, nousujohteisesti etenevästä kokonaisuudesta – esiupseerikurssista (EUK) ja yleisesikuntaupseerikurssista (YEK). Yleisesikuntaupseerikurssin opiskelijat valitaan esiupseerikurssin opintomenestyksen ja soveltuvuuden perusteella. Osa opiskelijoista valitaan lisävalintamenettelyllä.

Edellä olevasta kytkennästä johtua tässä oppaassa, joka koskee esiupseerikurssi 66 opintoja, käsitellään myös koko tutkinnon tavoitteisiin ja suorittamiseen liittyviä asioita. Tämä opas täydentää myös opinto-oppaan yleisessä osassa esitettyjä asioita.

Oppaaseen on opiskelijaa varten koottu ainelaitosten laatimista pedagogisista käsikirjoituksista opiskelun suunnittelun kannalta keskeisimmät osat.

Yleisesikuntaupseerin tutkinnon opetussuunnitelma on laadittu ottamalla huomioon puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen tarpeet sekä opintojen liittyminen osaksi yleistä korkeakoulujärjestelmää. Opetussuunnitelmalla varmistetaan, että oppiaineen/tieteenalan oppisisällöt ovat opintojen kokonaispäämäärän mukaisia nousujohteisia jatkumojia.

Opiskelijoiden henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS) laaditaan ja tiedot tallennetaan opintohallintojärjestelmään opetussuunnitelman perusteella linjoitain. Rajavartiolaitoksen opiskelijoiden HOPS laaditaan oman puolustushaaran mukaisesti (maa-, meri- tai ilmavoimat) ottaen huomioon rajavartiotoiminnan erityyvät opinnot.

1.2 Oppiaineet ja niiden osaamistavoitteet

Opetus toteutetaan oppiaineittain. Osa opetuksesta on linjoittain eriytyvää. Yleisesikuntaupseerin tutkinnon oppiaineiden laajuudet opintopisteinä on esitetty alla olevassa taulukossa.

Oppiaine	EUK	YEK	YE-TUTKINTO
Sotataito	31	40	71
- operaatiotaito ja taktiikka	24	29	53
- strategia	4	9	13
- sotahistoria	3	2	5
Johtaminen	17	13	30
Sotatekniikka	6	5	11
Sotilaspedagogiikka	3	-	3
Tutkimuskoulutus	8	29	37
Yleiset opinnot	3	2	5
Yhteensä	68	89	157

1.2.1 Johtamisen osaamistavoitteet

Yleisesikuntaupseerin tutkinnon johtamisen opintojen osaamistavoitteena on, että tutkinnon suoritettuaan upseeri:

- ymmärtää strategisen suunnittelun ja johtamisen perusteet puolustushallinnossa ja rajavartiolaitoksessa
- ymmärtää johtamisen, johtajuuden ja johtamiskulttuurin merkityksen upseerin tehtävissä
- tuntee kansainvälisen operaation suunnittelu- ja johtamisprosessin sekä monikansallisen esikunnan työskentelyn periaatteet
- ymmärtää komentajuuden erityispiirteet eri toimintaympäristöissä
- osaa kehittää johtamis- ja vuorovaikutuskäyttäytymistään
- osaa operatiivisen johtamisen ja johtamisjärjestelmän perusteet normaali- ja poikkeusoloissa.

1.2.2 Sotataidon osaamistavoitteet

Yleisesikuntaupseerin tutkinnon sotataidon opintojen osaamistavoitteena on, että tutkinnon suoritettuaan upseeri:

- ymmärtää turvallisuusympäristöön, sotilasstrategiaan ja kokonaisturvallisuuteen vaikuttavat kokonaisuudet sekä niiden keskinäiset vaikuttavuussuhteet
- tuntee turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon keskeisen sisällön

- hallitsee sotilaallisen maanpuolustuksen suunnittelun kokonaisuuden siten, että kykenee toimimaan puolustushaaransa poikkeus- ja normaaliolojen esikuntien sekä yhtymien vaativissa suunnittelu-, kehittämis- ja johtotehtävissä
- osaa hyödyntää työssään käsitteellistä ajattelua, ratkaista ongelmia, ja toimeenpanna päätöksiä aikakriittisessä toimintaympäristössä ja paineenalaisena
- tuntee sotateorioiden, sotakokemusten ja muiden erilaisten tekijöiden vaikuttavuuden eri asevoimien sotataidollisessa ajattelussa, puolustushaarojen toiminnassa ja doktriinien kehittämisessä.

1.2.3 Sotatekniikan osaamistavoitteet

Yleisesikuntaupseerin tutkinnon sotatekniikan opintojen osaamistavoitteena on, että tutkinnon suoritettuaan upseeri:

- tuntee tiedustelu-, valvonta-, johtamis- ja asejärjestelmien sekä elektronisen sodankäynnin järjestelmien rakenteita, ominaisuuksia, toimintaperiaatteita ja suorituskkyä siten, että osaa ottaa huomioon käytössä olevan teknologian tarjoamat mahdollisuudet ja rajoitukset taktisessa ja operatiivisessa suunnittelussa sekä puolustushaarojen välisessä yhteistoiminnassa
- tuntee puolustusvoimien operatiivisten ja hallinnollisten tietojärjestelmien sekä strategisen ja operatiivisen tiedustelu-, valvonta- ja johtamisjärjestelmien rakenteen sekä kehittämisen
- tuntee puolustusministeriön materiaalipolitiikan perusteet
- tuntee suorituskkyyn elinjakson käsitteet
- tuntee suorituskkyyn suunnittelun ja rakentamisen prosessin sekä sen liitännät puolustusvoimien suunnittelujärjestelmään
- tuntee operatiivisen vaatimusmäärittelyn ja konseptityön perusteet
- tuntee suorituskkyyn arvioinnin menetelmiä osana suorituskkyyn suunnittelun ja rakentamisen prosessia.

1.2.4 Sotilaspedagogiikan osaamistavoitteet

Yleisesikuntaupseerin tutkinnon sotilaspedagogiikan opintojen osaamistavoitteena on, että tutkinnon suoritettuaan upseeri:

- tuntee toimintakkyyn merkityksen joukkotuotantoa ja toimintaa suunniteltaessa, toteutettaessa ja kehitettäessä
- ymmärtää pedagogisen johtamisen merkityksen suorituskkyyn kehittämisessä
- osaa soveltaa sotilaspedagogiikan teorioita koulutuskäytäntöjen kehittämiseen.

1.2.5 Tutkimuskoulutuksen osaamistavoitteet

Tutkimuskoulutuksen osaamistavoitteena on, että opiskelija saavuttaa akateemisen tutkintojärjestelmän ensimmäisen jatkotutkinnon mukaiset tutkijavalmiudet sotateieteissä ja laatii yleisesikuntaupseerintutkintoon kuuluvan diplomityön.

2 ESIUPSEERIKURSSI

2.1 Osaamistavoitteet

Esiupseerikurssin päämääränä on, että kurssin suorittaneella upseerilla on valmiudet toimia puolustushaaran ja aselajinsa sodan, muiden kriisien ja rauhan ajan esiupseerien tehtävissä. Näitä ovat esimerkiksi esikuntien sekä sotilaslaitosten toimialojen suunnittelu-, kehittämis- ja johtotehtävät.

Kurssin suoritettuaan opiskelija:

- on saanut sodan ajan tehtävien edellyttämät sotataidon, sotatekniikan, esikuntatyöskentelyn sekä johtamisen perusteet,
- on hankkinut toiminnan ja talouden suunnittelun, henkilöstövoimavarojen suunnittelun, varusmies- sekä reserviläiskoulutuksen suunnittelussa tarvittavat tiedot,
- omaa valmiudet osallistua kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin ja yhteistyöhön sekä
- osaa soveltaa tehtävien hoidossa tarvittavilta osin tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Esiupseerikurssin aikana kehitetään opiskelijan kykyä kehittyä johtajana omassa työyhteisössään. Tavoitteena on, että upseeri ymmärtää esiupseeriuden vaatimukset sekä arvojen merkityksen.

Esiupseerikurssin tutkimuskoulutuksen laajuus on kahdeksan (8) opintopistettä. Tutkimuskoulutus sisältää tutkimustyön laatimisen. Tutkimustyön aihe määritetään pääsääntöisesti siten, että se on laajennettavissa diplomityöksi. Rajavartiolaitoksen upseerit laativat tutkimustyön pääsääntöisesti rajavartioalan aiheista.

2.2 Rajavartioalan eriytyvät opinnot ja niiden osaamistavoitteet

Rajavartiolaitoksen upseerien opinnot esiupseerikurssilla jakaantuvat yhteisiin ja eriytyviin opintoihin.

Yhteiset opinnot tarkoittavat sitä, että rajavartiolinjan opiskelijat osallistuvat MPKK:n suunnittelemiin opintoihin yhdessä muiden linjojen kanssa. Operaatio-aidon ja taktiikan opinnoissa rajavartiolinjan oppilaat jakautuvat puolustushaaran mukaisille linjoille.

Eriytyvät opinnot tarkoittavat sitä, että rajavartiolinjan opiskelijat suorittavat opinnot RMVK:lla (tai muualla RVL:n oppimisympäristössä) ja opintojakson pisteet kuuluvat otsikossa mainittuun MPKK:n oppiaineeseen, ts. RVL:n opintojaksolla korvataan MPKK:n opintoja.

Esiupseerikurssilla rajavartiolinjan eriytyvien opintojen tavoitteena EUK:n yleisten päämäärien lisäksi on, että esiupseerikurssin suorittaneella Rajavartiolaitoksen upseerilla on valmiudet toimia RVL:n hallintoyksikön esiupseerin suunnittelu-, kehittämis- ja johtotehtävissä kaikissa turvallisuustilanteissa mahdollisimman monipuolisesti. Tulevalle esiupseerille annetaan opinnoissa tietoja ja valmiuksia RVL:n henkilöstövoimavarojen sekä toiminnan ja talouden johtamiseen, RVL:n valmius-toimintaan ja sen kehittämiseen, RVL:ssa tarvittavien oikeudellisten instrumenttien ymmärtämiseen ja niiden käyttöön, toiminnan kansainvälisen ulottuvuuden ymmärtämiseen sekä teknisen kehityksen hyödyntämiseen rajaturvallisuustoiminnassa.

2.3 Opintojen suorittaminen

Esiupseerikurssin opintojen laajuus on vähintään 60 opintopistettä. Esiupseerikurssin Rajavartiolaitoksen opiskelijoilla on rajavartiotoimintaan liittyvää eriytyvää opetusta 21 opintopistettä.

Kurssin hyväksytty suorittaminen edellyttää opiskelijalta kaikkien omaan opintolinjaan kuuluvien oppiaineiden/tieteenalojen opintojaksojen suorittamista.

Opintojaksot hyväksytään suoritetuiksi, kun opiskelija on suorittanut ao. jakson ja saavuttanut sille asetetut tavoitteet. Opintojaksot voidaan suorittaa joko läpäisyperiaatteella, jolloin opintojaksosta ei järjestetä arvosteltavaa suoritusta tai saavuttamalla jaksoon liittyvästä kuulustelusta hyväksytty arvosana.

3 ESIUPSEERIKURSSIN OPINNOT

3.1 Johtaminen (17 op)

Oppiaineen opetuksen yleisenä tavoitteena on kehittää niitä valmiuksia, joita upseeri tarvitsee oman puolustushaaran ja tehtävätasonsa mukaisen organisaation johtamisessa erilaisissa toimintaympäristöissä sekä kehittäessään itseään johtajana.

Johtamisen opetuksen keskeisenä tavoitteena on, että upseeri (opiskelija) kykenee johtamaan koulutustasonsa mukaisen joukon valmiuden kohottamisen perusvalmiudesta taistelunjohtamiseen. Upseeri kykenee johtamaan koulutustasonsa mukaista joukkoa eri valmiustilanteissa ja pystyy mukauttamaan johtamistoimintansa tilanteen mukaiseksi.

Strateginen johtaminen antaa opiskelijalle perusteet käsitteellisestä ajattelusta. Opiskelija saa valmiudet ymmärtää kansallisen strategisen tason suunnitteluun vaikuttavia tekijöitä.

Johtamisen apuvälineiden ja johtamisprosessien opetuksessa opiskelija kehittää kykyään hyödyntää päätöksenteon, suunnittelun, toimeenpanon ja seurannan työkaluja sodan ja rauhanajan joukko-osaston esikunnissa.

Johtajana kehittymisen jatkuvassa prosessissa tavoitteena on, että upseeri

- tunnistaa oman johtamisympäristönsä ja sen asettamat vaatimukset johtamistaidoilleen
- tunnistaa oman johtamiskäyttäytymisensä vaikutuksen omassa johtamisympäristössään
- tunnistaa persoonallisuutensa vaikutuksen johtamiskäyttäytymiseensä
- osaa kehittää omaa johtamiskäyttäytymistään tulevan johtamisympäristönsä mukaiseksi
- sisäistää hyvien upseeritapojen ja arvojen sekä etiikan merkityksen.

Sodanajan johtamisen perusteiden opetus antaa johtamisen perusteet, jotka harjaantuvat taktiikan harjoituksissa.

Yleiset johtamisen opinnot (16 op)

1EUK1.19 Organisaation kehittäminen ja johtaminen (4 op)

1EUK1.20 Hallinnon ja henkilöstöjohtamisen perusteet (5 op)

1EUK1.21 Esikuntatyöskentelyn ja toimeenpanon perusteet (7 op)

Vuorovaikutuskäyttäytyminen (1 op)

1EUKJKÄ Vuorovaikutuskäyttäytyminen (1 op)

3.2 Sotataito (31 op)

3.2.1 Operaatiotaito ja taktiikka (24 op)

Taktiikan opintojen kokonaistavoitteena on, että opiskelija osaa operaatiotaidon ja taktiikan perusteet toimiakseen puolustushaaran sodan ja rauhan ajan perusyhtymien vast. esiupseerin tehtävissä.

Tavoitteet linjoittain:

Maasotalinjan upseerilla on valmius toimia maavoimien perusyhtymän sodan ja rauhan ajan esiupseerin tehtävissä. Opiskelija osaa maavoimien perusyhtymän sodan ja rauhan ajan operatiivisen suunnittelun ja johtamisen ja osaa toimia sodan ajan perusyhtymien (vast) operaatio-, aselaji- ja toimialapäällikön tehtävissä.

Merisotalinjan upseerilla on valmius toimia merivoimien perusyhtymän (rannikkoalue/tst-osasto) sodan ja rauhan ajan esiupseerin tehtävissä. Opiskelija osaa merivoimien perusyhtymän operatiivisen suunnittelun ja johtamisen sekä omaa sodan ajan tst-osaston operaatioupseerin tai rannikkoalueen operaatio- ja aselajipäällikön sekä valmiusyhtymien tulenkäytön johto- ja suunnittelutehtävien edellyttämät taktiset valmiudet.

Ilmasotalinjan upseerilla on valmius toimia lennoston sodan ja rauhan ajan esiupseerin tehtävissä. Opiskelija tietää ilmapuolustuksen kokonaistoiminnan ja osaa lennoston operatiivisen suunnittelun ja johtamisen perusteet sekä kykenee soveltamaan tietämystään sodan ajan lennoston esiupseerin tehtävissä. Lisäksi Ilmatorjuntaupseerilla on valmius toimia maavoimien perusyhtymän ja meripuolustusalueen sodan ja rauhan ajan tehtävissä.

Kaikille yhteiset opinnot (12 op)

- 2EUK1.1** **Operaatiotaidon ja taktiikan perusteet ja toimintavalmius, TH 1 (6 op)**
- 2EUK1.9** **Puolustushaarojen yhtymien ja viranomaisten yhteistoimina, TH 4 (3op)**
- 2EUK1.5** **Yhtymän taistelun suunnittelu ja johtaminen, EJH 1 (3 op)**

Maasotalinjan eriytyvät opinnot (12 op)

- 2EUKMA1.6** **Puolustustaistelun suunnittelu ja johtaminen, TH 2 (6 op)**
- 2EUKMA1.7** **Hyökkäystaistelun suunnittelu ja johtaminen, TH 3 (6 op)**

Merisotalinjan eriytyvät opinnot (12 op)

2EUKME1.2 Yhtymien operatiivinen suunnittelu ja johtaminen,
TH 2 (6 op)

2EUKME1.3 Yhtymien operatiivinen suunnittelu ja taistelu rannikolla,
TH 3 (6 op)

Ilmasotalinjan eriytyvät opinnot (12 op)

2EUKIL1.5 Ilmapuolustuksen toiminnan perusteet, TH 2 (6 op)

2EUKIL1.7 Lennoston operatiivinen suunnittelu ja johtaminen,
TH3 (6 op)

3.2.2 Strategia (4 op)

Esiupseerikurssin opinnoissa käsitellään Suomen turvallisuuspolitiikan ja kokonaismaanpuolustuksen perusteet sekä tärkeimmät maamme sotilaspoliittiseen asemaan vaikuttavat tekijät. Opinnot antavat valmiudet ymmärtää kansallisen strategisen tason suunnitteluun vaikuttavia tekijöitä sekä kansainvälisen turvallisuusympäristön merkityksen Suomelle.

Kaikille yhteiset opinnot (4 op)

2EUK2.1 Suomen turvallisuusympäristö (2 op)

2EUK2.6 Kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymykset (2 op)

3.2.3 Sotahistoria (3 op)

Esiupseerikurssin sotahistorian opintojen tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää sotateorioiden ja käytännön sotakokemusten vaikuttavuuden eri asevoimien sotataidolliseen ajatteluun ja doktriinien kehittämiseen sekä tietää eri asevoimien kansalliset erityispiirteet operaatioiden toteuttamisessa. Opiskelijoiden on ymmärrettävä mekaanisten sodankäynnin teorioiden, operaatiotaidon kansallisten erityispiirteiden sekä puolustushaarojen operaatioiden välinen suhde. Opetuksen tavoitteena on lisäksi, että opiskelija kykenee yhdistämään yksittäisiä sotateorioita ja sotatapahtumia sekä arvioimaan ja esittämään sotahistorian tapahtumia analyttisesti, johdonmukaisesti ja perustellen.

Kaikille yhteiset opinnot (3 op)

2EUK3.6 Sotataidon historia (3 op), sisältää opintomatkan

3.3 Sotilaspedagogiikka (3 op)

Sotilaspedagogiikan tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää sotilaspedagogisen teorian ja tutkivan työnnotteen merkityksen joukko-osastojen joukkotuotantoa ja toimintaa suunniteltaessa, toteutettaessa ja edelleen kehitettäessä sekä osaa soveltaa em. teoriaa joukko-osastojen koulutuskäytäntöjen kehittämiseen.

Kaikille yhteiset opinnot (3 op)

3EUK1.1 Koulutuksen suunnittelun sotilaspedagogiset perusteet (2 op)

3EUK1.2 Koulutuksen suunnittelu, johtaminen ja kehittäminen (1 op)

3.4 Sotatekniikka (6 op)

Tavoitteena on, että

- opiskelija tuntee omien tiedustelu-, valvonta-, johtamis- ja asejärjestelmien sekä elektronisensodankäynnin järjestelmien rakenteita, ominaisuuksia, toimintaperiaatteita ja suorituskkyä siten, että osaa ottaa huomioon käytössä olevan teknologian tarjoamat mahdollisuudet ja rajoitukset taktisessa ja operatiivisessa suunnittelussa ja puolustushaarojen välisessä yhteistoiminnassa.
- opiskelija tuntee suorituskyyyn elinjakson mallin ja sen keskeiset käsitteet. Tuntee suorituskyyyn suunnittelun ja rakentamisen prosessin sekä tietää sen liitynnät puolustusvoimien suunnittelujärjestelmään. Opiskelija tuntee operatiivisen vaatimusmäärittelyn ja konseptityön perusteet. Opiskelija tuntee suorituskyyyn arvioinnin menetelmiä osana suorituskyyyn suunnittelun ja rakentamisen prosessia.

Kaikille yhteiset opinnot (6 op)

4EUK1.1 Sotatekniikan nykytila taistelukentällä (2 op)

4EUK1.6 Suorituskyyyn suunnittelu ja rakentaminen (4 op)

3.5 Tutkimuskoulutus (8 op)

Tavoitteena on, että opiskelija kykenee itsenäiseen tutkimustyöhön sekä osaa laatia vaatimusten mukaisen tutkielman.

Tarkoituksena on kehittää opiskelijan valmiuksia tutkimustyöhön, sen suunnitteluun, lähteiden asianmukaiseen käyttöön, omaan analyttiseen päättelyyn ja itsenäiseen tieteelliseen esitystapaan. Opiskelija syvenyy kokonaisvaltaiseen tutkimusprosessiin perehtymällä oppiaineensa tutkimuksiin ja menetelmiin laatimalla tutkielman sekä osallistumalla ainelaitosten järjestämään seminaarityöskentelyyn.

Tutkielmassaan opiskelijan on osoitettava kykyä sekä tieteellisen ajattelun soveltamiseen että ongelmien käsittelyyn ja esittämiseen. Opiskelijan on osattava soveltaa omassa tutkimustyössään valitsemaansa teoriaperustaa ja tutkimusmetodiikkaan.

Opintojaksot valitaan oppiaineen mukaan

Johtaminen

- 1EUK1.13 Johtamisen tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)**
- 1EUK1.14 Seminaarityöskentely (1 op)**
- 1EUK1.15 Johtamisen tutkimustyöjaksot (6 op)**

Operaatiotaito ja taktiikka

- 2EUK1.6 Operaatiotaidon ja taktiikan tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)**
- 2EUK1.7 Seminaarityöskentely (1 op)**
- 2EUK1.8 Operaatiotaidon ja taktiikan tutkimustyöjaksot (6 op)**

Strategia

- 2EUK2.3 Strategian tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)**
- 2EUK2.4 Seminaarityöskentely (1 op)**
- 2EUK2.5 Strategian tutkimustyöjaksot (6 op)**

Sotahistoria

- 2EUK3.3 Sotahistorian tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)**
- 2EUK3.4 Seminaarityöskentely (1 op)**
- 2EUK3.5 Sotahistorian tutkimustyöjakso (6 op)**

Sotilaspedagogiikka

- 3EUK1.3 Sotilaspedagogiikan tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)**
- 3EUK1.4 Seminaarityöskentely (1 op)**
- 3EUK1.5 Sotilaspedagogiikan tutkimustyöjaksot (6 op)**

Sotatekniikka

- 4EUK1.7 Sotatekniikan tai sotatalouden tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)**
- 4EUK1.4 Seminaarityöskentely (1 op)**
- 4EUK1.8 Sotatekniikan tai sotatalouden tutkimustyöjaksot (6 op)**

3.6 Yleiset opinnot (3 op)

- 6EUK1.1 Orientoivat opinnot ja opintojen reflektointi (1 op)
- 6EUK1.2 Kieliopinnot (1 op)
- 5EUK1.3 Fyysinen kasvatus (1 op)

3.7 Rajavartiolinjan opinnot (69 op)

Johtaminen (23 op)

Kaikille yhteiset opinnot (11 op)

- 1EUK1.19 Organisaation kehittäminen ja johtaminen (3 op)
- 1EUK1.21 Esikuntatyöskentelyn ja toimeenpanon perusteet (7 op)
- 1EUKJKÄ Vuorovaikutuskäyttäytyminen (1 op)

Rajavartiolinjan eriytyvät opinnot (12 op)

- 1EUKRVL5 Rajavartiolaitoksen hankintatoiminta ja hankeohjaus (2 op)
- 1EUKRVL6 Rajavartiolaitoksen johtaminen (4 op)
- 1EUKRVL8 Oikeusoppi 1 (1,5 op)
- 1EUKRVL9 Oikeusoppi 2 (1,5 op)
- 1EUKRVL10 Oikeusoppi 3 (3 op)

Sotataito (31 op)

Operaatiotaito ja taktiikka (24 op)

Kaikille yhteiset opinnot (12 op)

- 2EUK1.1 Operaatiotaidon ja taktiikan perusteet ja toimintavalmius, TH 1 (6 op)
- 2EUKRVL1.7 Rajavartiotilanteiden hallinta (2 op)
- 2EUKRVL1.2 Rajaturvallisuus; rajavartiotoiminta (2 op)
- 2EUKRVL1.8 Rajavartiolaitoksen kansainvälinen toiminta (2 op)

Rajavartio-opintosuunnan eriytyvät opinnot (12 op)

- 2EUKMA1.6 Puolustustaistelun suunnittelu ja johtaminen, TH 2 (6 op)
- 2EUKMA1.3 Hyökkäystaistelun suunnittelu ja johtaminen, TH3 (6 op)

Merivartio-opintosuunnan eriytyvät opinnot (12 op)

- 2EUKME1.2 Yhtymien operatiivinen suunnittelu ja johtaminen, TH 2 (6 op)
- 2EUKME1.3 Yhtymien operatiivinen suunnittelu ja taistelu rannikolla, TH 3 (6 op)

Ohjaajaopintosuunnan eriytyvät opinnot (12 op)**2EUKIL1.5 Ilmapuolustuksen toiminnan perusteet, TH 2 (6 op)****2EUKIL1.6 Lennoston operatiivinen suunnittelu ja johtaminen, TH3 (6 op) tarkista nimi****Strategia (4 op)****Kaikille yhteiset opinnot (4 op)****2EUK2.1 Suomen turvallisuusympäristö (2 op)****2EUK2.6 Kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymykset (2 op)****Sotahistoria (3 op)****Kaikille yhteiset opinnot (3 op)****2EUK3.6 Sotataidon historia (3 op)****Sotatekniikka (4 op)****Kaikille yhteiset opinnot (4 op)****4EUK1.1 Sotatekniikan nykytila taistelukentällä (2 op)****4EUKRVL1 Rajaturvallisuustekniikka (2 op)****Tutkimuskoulutus (8 op, valitaan oppiaineen mukaan)****Johtaminen****1EUK1.13 Johtamisen tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)****1EUK1.14 Seminaarityöskentely (1 op)****1EUK1.15 Johtamisen tutkimustyöjaksot (6 op)****Operaatiotaito ja taktiikka****2EUK1.6 Operaatiotaidon ja taktiikan tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)****2EUK1.7 Seminaarityöskentely (1 op)****2EUK1.8 Operaatiotaidon ja taktiikan tutkimustyöjaksot (6 op)****Strategia****2EUK2.3 Strategian tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)****2EUK2.4 Seminaarityöskentely (1 op)****2EUK2.5 Strategian tutkimustyöjaksot (6 op)****Sotahistoria****2EUK3.3 Sotahistorian tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)****2EUK3.4 Seminaarityöskentely (1 op)****2EUK3.5 Sotahistorian tutkimustyöjakso (6 op)**

Sotilaspedagogiikka

- 3EUK1.3** Sotilaspedagogiikan tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)
3EUK1.4 Seminaarityöskentely (1 op)
3EUK1.5 Sotilaspedagogiikan tutkimustyöjaksot (6 op)

Sotatekniikka

- 4EUK1.7** Sotatekniikan tai sotatalouden tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)
4EUK1.4 Seminaarityöskentely (1 op)
4EUK1.8 Sotatekniikan tai sotatalouden tutkimustyöjaksot (6 op)

Yleiset opinnot (3 op)

- 6EUK1.1** Orientoivat opinnot ja opintojen reflektointi (1 op)
6EUK1.2 Kieliopinnot (1 op)
5EUK1.3 Fyysinen kasvatus (1 op)

4 OPINTOJAKSOJEN KUVAUKSET

4.1 Johtaminen (17 op)

Yleiset johtamisen opinnot (16 op)

1EUK1.19 Organisaation kehittäminen ja johtaminen (4 op)

Tavoite:

Strategisen johtamisen perusteiden ja muutoksen johtamisen osajakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää ja osaa soveltaa organisaation kehittämiseen ja johtamiseen liittyvän kokonaisvaltaisen strategisen suunnittelun perusteet puolustusvoimissa. Opiskelija ymmärtää strategisen johtamisen teoriaperustan sekä puolustusvoimien strategioiden vaikutukset joukko-osaston toimintaan.

Toiminnan ja resurssien suunnittelun osajakson jälkeen opiskelija ymmärtää ja osaa soveltaa toiminnan ja resurssien suunnittelun merkityksen. Lisäksi opiskelija tunnistaa puolustusvoimien suunnittelujärjestelmän perusteet sekä toiminnan ja resurssien suunnittelun toteuttamisen joukko-osastossa.

Johtajana kehittymisen osajakson jälkeen opiskelija ymmärtää johtamiskäyttäytymisen merkityksen osana esimiehen toimintaa, osaa arvioida johtajana kehittymisen teoriaperustaa ja osaa laatia kehityssuunnitelman. Lisäksi opiskelija ymmärtää palautteen merkityksen osana vuorovaikutuskäyttäytymisen kehittämistä ja osaa hyödyntää palautetta toteuttaessaan omaa kehityssuunnitelmaansa.

Sisältö:

Strategista johtamista julkishallinnossa ja puolustusvoimissa tarkastellaan strategisen johtamisen käsitteistön ja puolustusvoimien käytännön strategiatyön kautta. Lisäksi jaksolla käsitellään strategisen johtamisen piiriin kuuluvia strategista viestintää, muutoksen johtamista ja organisaation maineenhallintaa.

Toiminnan ja resurssien suunnittelun osajaksolla opetetaan puolustusvoimien suunnittelujärjestelmän rakenne ja toiminta pääesikunnasta joukko-osastoon saakka. Lisäksi opetetaan tulosityksikön toiminnan ja resurssien suunnittelun ja seurannan toteutus.

Johtajana kehittymisen osajakson aluksi kerrataan puolustusvoimien johtajakoulutuksen teoriaperusta sekä järjestetään opetusta esimiestyöstä ja johtajuudesta. Opintojakson edetessä opiskelijoille esitellään puolustusvoimien esimies- ja vuorovaikutuskoulutuksen nykytila ja arvioidaan sen tulevaisuutta. Opintojakson aikana laaditaan johtajana kehittymisen suunnitelma, jonka tueksi tehdään MBTI- ja

vuorovaikutustesti. Suunnitelmaa laadittaessa tukeudutaan puolustusvoimien esimies- ja vuorovaikutuskoulutuksen opetusmateriaaliin. Esiupseerikurssin aikana toteutettava vuorovaikutuskäyttämisen arviointi tukee osajakson toteutusta. Vuorovaikutuskäyttämisen arviointi on yksi palautteen lähde arvioitaessa oman kehittymissuunnitelman toteutumista ja määritettäessä tavoitteita uuteen kehittymissuunnitelmaan.

Kirjallisuus:

Strategisen johtamisen perusteet ja muutoksen johtaminen:

- Laaksonen, M. 2009. Merkillinen strategia. Puolustushallinnon strategian semioottinen tarkastelu. MPKK.
- Näsi, J. & Aunola, M. 2005. Strategisen johtamisen teoria ja käytäntö. Metalliteollisuuden Kustannus Oy.
- Terho, S. (toim.) 2009. Strategian jäljillä. MPKK.

Toiminnan ja resurssien suunnittelu:

- PV toimintakäsikirja

Keskeiset opintojakson sisältöjä määrittävät ajantasaiset normit ja artikkelit ilmoitetaan osajakson alussa ja julkaistaan PVMOODLE:ssa.

Johtajana kehittyminen ja vuorovaikutuskäyttämisen:

- Puolustusvoimien esimies- ja vuorovaikutuskoulutuksen materiaali
- Nissinen, V. Puolustusvoimien johtajakoulutus, MpKK JohtL, julkaisusarja 1 Tutkimuksia N:o 13
- Johtajan käsikirja

Opintojaksolla luettava muu materiaali selvitetään opintojakson alkaessa.

Arviointi:

Osajakso 1. Strategisen johtamisen perusteet ja muutoksen johtaminen sekä osajakso 2. Toiminnan ja resurssien suunnittelu, arvioidaan syyslukukauden lopulla 2013 vastuuttavan ryhmän periaattein laadittavana tehtävänä (Johtamisen koulutyö 1). Vastuuttavasta ryhmätyöstä annetaan työryhmälle arvosana arvosteluasteikolla 0–5. Johtamisen koulutyö 1:n vaikutus johtamisen arvosanaan on **30 %**.

Opintojakson aikana laadittavat mahdolliset harjoitustyöt/vast. arvostellaan hyväksytty/hylätty -periaatteella.

Opintojakson hyväksytty suorittaminen edellyttää hyväksyttyä vastausta koulutyössä ja lisäksi määrättyjen harjoitustöiden tai muistioiden hyväksyttyä suorittamista.

1EUK1.20 Hallinnon ja henkilöstöjohtamisen perusteet (5 op)

Tavoite:

Opintojakson kokonaisuus koostuu kolmesta osajaksosta.

Osajaksot ovat:

- Henkilöstövoimavarojen johtaminen
- Johtamisen ja osaamisen kehittämisen työkalut
- Oikeudelliset asiat (operatiivinen oikeus)

Henkilöstövoimavarojen johtaminen osajakson jälkeen opiskelija ymmärtää puolustusvoimien henkilöstöjohtamisen kokonaisuuden, henkilöstöstrategian, henkilöstön kokoonpanon sekä henkilöstötilinpäätöksen keskeiset ja ajankohtaiset asiat. Lisäksi opiskelija tunnistaa henkilöstövoimavarojen johtamisen periaatteet sekä haasteet joukko-osastotasolla.

Opiskelija tunnistaa johtajan mahdollisuudet vaikuttaa työyhteisön kehittämiseen ja osaa soveltaa niitä. Opiskelija ymmärtää työhyvinvoinnin yleiset periaatteet. Opiskelija tunnistaa esimiesviestinnän ja tiedottamisen merkityksen joukko-osaston tai esikunnan esimiestehtäviin ja organisaation kehittämiseen liittyen.

Johtamisen ja osaamisen kehittämisen työkalujen **osajakson** jälkeen opiskelija tunnistaa keskeisimmät palkatun henkilöstön osaamisen kehittämisen mahdollisuudet (KEKE:n hyödyntäminen, TIP- kyselyn hyödyntäminen, osaamiskartoitus, koulutustarjonta yms.) sekä käyttökelpoisimmat johtamista edistävät työkalut (itsearviointi, PARSU, prosessit, ryhmätyötaidot, TYHY yms.). Opiskelija ymmärtää opetettujen työkalujen käytön sekä osaa soveltaa niitä työyhteisön toiminnan parantamisessa.

Oikeudellisten asioiden osajakson jälkeen opiskelija ymmärtää oikeudellisten asioiden merkityksen, ja osaa soveltaa niitä toimiessaan joukko-osastossa, rauhan aikana, valmiutta kohotettaessa poikkeusolosuhteissa, SA -suunnittelussa sekä sodan ajan, että kansainvälisissä toimintaympäristöissä.

Sisältö:

Henkilöstövoimavarojen johtamisen osajakso avataan pääesikuntatason esityksillä, jolloin opiskelijat saavat kokonaiskuvan puolustusvoimien henkilöstövoimavarojen johtamisesta. Avauksen jälkeen keskitytään henkilöstöjohtamiseen, henkilöstön sitouttamiseen sekä eri palvelussuhteiden ehtojen vaikutuksiin esimiestyössä. Joukko-osastotason esitykset henkilöstövoimavarojen johtamisesta sekä henkilöstöpäällikön tehtävistä tuovat laajemman kokonaisuuden käytännön tasolle. Opetus liittyy kiinteästi työyhteisön kehittämiseen ja johtamiseen. Osajakson lopuksi keskitytään työyhteisön kokonaisvaltaiseen kehittämiseen sekä työhyvinvoinnin kehittämiseen.

Etäopinnoissa luetaan jaksoon liittyvä kirja (tai muu lähdemateriaali) ja laaditaan tähän liittyvä pohdintatehtävä. Esimiesviestinnän opetus toteutetaan vajaan päivän koulutuksena esimiesviestinnän asiantuntijan pitämä luentosarjana.

Johtamisen ja osaamisen kehittämisen työkalut lähiopetus toteutetaan samalla viikolla, kuin muu henkilöstövoimavarojen johtaminen. Opetuksen painopisteet valitaan kulloinkin ajankohtaisista teemoista. Opetus linkitetään työyhteisön kehittämiseen.

Oikeudellisten asioiden osajakso on rakennettu niin, että siinä käsiteltävät tiedot tukevat taktiikan ja operaatiotaidon TH-harjoituksia sekä EUK ja YE-kursseilla osana olevaa Ruotsissa järjestettävää CJSE- harjoitusta. Lisäksi käsiteltävät asiat antavat perustaa myös YE-kurssin myöhemmille opinnoille, erityisesti OTH-harjoituksille ja komentajuus-opintojaksolle.

Ensimmäisellä jaksolla opetuksessa keskitytään erityisesti (rauhan ajan) puolustusvoimia koskevaan lainsäädäntöön. Lähtökohtana ovat puolustusvoimien viranomaistehtävät ja niiden täyttämiseksi annetut toimivaltuudet, joiden yhteydessä tarkastellaan myös viranomaisyhteistyötä – ja virka-apua sekä näihin liittyviä eri viranomaisten johtovastuita. Lisäksi käsitellään myös valmiuden kohottamista käsittelevän juridiikan perusteet (erityisesti ValmL ja PuolTL).

Toisella jaksolla keskitytään sodan ajan johtamisen kansainvälisoikeudellisiin ja erityisesti kansainvälisen humanitaarisen oikeuden perusteisiin. Tällöin erityisesti käsitellään sodan oikeussääntöjen keskeinen sisältöön (IHL/LOAC) sekä komentajan ja esimiehen kansainvälisrikosoikeudellinen vastuunalaisuus.

Kolmannella jaksolla tarkastellaan sotilaallisen kriisinhallinnan/rauhanturvatoiminnan (SKRIHA) oikeudellisia perusteita. Tällöin käsitellään mandaatti ja sen vaikutus, muut oikeudelliset ja poliittiset asiakirjat, joiden varaan monikansallinen YK-valtuutuksen omaava sotilaallinen kriisinhallintaoperaatio rakentuu. Lisäksi tarkastellaan myös toimintaan vaikuttavaa ja siinä sovellettavaa kansainvälistä oikeutta, erityisesti humanitaarisen oikeuden periaatteita ja ihmisoikeusvelvoitteita.

Kirjallisuus:

1. Henkilöstövoimavarojen johtaminen:

- Henkilöstöjohtaminen ja innovaatio, Pauli Juuti ja Mikko Luoma (2012) (Esitys tilauksesta)
- Puolustusvoimien henkilöstöstrategia 2005
- Henkilöstötilinpäätös (HTP)
- Kenttäohjesääntö, yleinen osa (kohta 6.1. Henkilöstö)
- Esimiesviestintää käsittelevä aineisto
- Erikseen määritettävät henkilöstöalaa koskevat normit ja artikkelit

Oheiskirjallisuus:

Valtiokonttori: Strategia ja työhyvinvointi – työhyvinvoinnin kestävä kehittäminen
Strategisen hyvinvoinnin tila Suomessa 2010

2. Johtamisen ja osaamisen kehittämisen työkalut:

- Puolustusvoimien prosessikäsi kirja 2003 (s. 26 – 45)
- Voimassa olevat aiheita käsittelevät puolustusvoimien normit
- Puolustusvoimien esimies- ja vuorovaikutusvalmennus (työhyvinvointi, varhainen puuttuminen)
- Erikseen määritettävät henkilöstöalaa koskevat normit ja artikkelit

3. Oikeudelliset asiat:

- Oikeudellisista asioista luennot (RA+SA, 2013 EI KRIHA) ja luennoilla käsitelty ja niillä ja/tai Moodlessa jaettu/osoitettu materiaali
- Gunnar Rosén & Juhani Parkkari, Sodan lait -käsi kirja 3 p (lähinnä s. 1–37, 54–68, 85–104, 105–112, 121–126, 149–156, 183–244, 255–263, 269, 309–313, 327–345)
- Kari T. Takamaa, ”Taistelukenttä, toimintaympäristö ja sodan oikeussäännöt”, teoksessa *Sota, teoria ja todellisuus, näkökulmia sodan muutokseen*, Jyri Raitasalo & Joonas Sipilä, toim., MPKK, StratL, Julkaisusarja 1: No. 24, 2008 s. 215–245 (jaetaan Moodlessa pdf- tiedostona).

Oheiskirjallisuus:

- Gary D. Solis, *The Law of Armed Conflict. International Humanitarian Law in War*, Cambridge 2010
- Antti Aine, Veli-Pekka Nurmi, Jaakko Ossa, Teemu Penttilä, Ilkka Salmi, Vesa Virtanen, *Moderni kriisilainsäädäntö*, 2011

Koko opintojaksolla luettava muu materiaali muodostuu etä- ja lähiopintojen PV-MOODLE materiaalista.

Arviointi:

Osajakso1, Henkilöstövoimavarojen johtaminen ja osajakso 2, Johtamisen ja osaamisen kehittämisen työkalut, arvioidaan osana johtamisen koulutyö 2:ta kevätlukukauden lopulla 2014. Lisäksi koko kurssin aikaiset oikeudelliset asiat tentitään johtamisen koulutyö 2:n osana. Koulutyö arvioidaan asteikolla 0–5. Koulutyön vaikutus johtamisen arvosanaan on 70 %.

Opintojakson aikana mahdollisesti laadittavat harjoitustyöt/vast. arvostellaan hyväksytty/hylätty -periaatteella. Opintojakson hyväksytty suorittaminen edellyttää hyväksyttyä vastausta koulutyössä ja lisäksi määrättyjen harjoitustöiden/vast. hyväksyttyä suorittamista.

1EUK1.21 Esikuntatyöskentelyn ja toimeenpanon perusteet (7 op)

Tavoite:

Opintojakson kokonaisuus koostuu neljästä osajaksosta: Osajaksot ovat:

- Esikuntatyöskentelyn perusteet (1op, TAKTL V)
- Esikuntatekninen harjoitus (2 op, TAKTL V)
- Sodan ajan johtamisen perusteet (1op, JOSPEL V)
- Johtamistoiminta ja taktiikka kriisinhallintaympäristössä (KVH1) (3op, JOSPEL V).

Esikuntatyöskentelyn perusteet ja esikuntateknisen harjoituksen osaamistavoitteena on, että esikuntateknisen harjoituksen jälkeen opiskelija:

- tuntee yhtymän suunnittelun ja päätöksenteon perusteet
- tuntee esikunnan ja sen osien työskentelyn perusteet
- tuntee tärkeimpien tietojärjestelmien käytön.

Sodan ajan johtamisen perusteet osajakson osaamistavoitteena on, että opiskelija:

- ymmärtää strategisen kommunikaation ja informaatio-operaatioiden merkityksen poikkeusoloissa sekä kriisinhallintaoperaatioissa
- tunnistaa puolustusvoimien operatiivisen tason informaatio-operaatioiden erityispiirteet sekä puolustusvoimien tietoverkko-operaatioiden nykytilan ja tulevaisuuden kehitysnäkymät
- ymmärtää kriisijohtamisen peruskäsitteet sekä ihmisen käyttäytymisen erityispiirteet stressin alla
- tunnistaa Suomalaisen joukon sekä kansainvälisen esikunnan/osaston johtamisen erityispiirteet kansainvälisissä operaatioissa.

Johtamistoiminta ja taktiikka kriisinhallintaympäristössä (KVH1) osajakson osaamistavoitteena on, että opiskelija:

- ymmärtää kansainvälisen kriisinhallinnan merkityksen ja eri toimijoiden roolit
- ymmärtää suunnittelu- ja johtamisprosessin monikansallisessa esikunnassa sekä
- tunnistaa monikansallisen esikunnan työskentelyn periaatteet ja erilaisista taustoista johtuvat erot eri kansallisuuksien välillä
- tunnistaa suomalaisten upseerien osaamistason verrattuna ulkomaalaisiin upseereihin ml. kielitaito
- tunnistaa oman kielitaitonsa kehittämistarpeet ammatillisessa viitekehyksessä
- kykenee toimimaan tehtäväkohtaisen täydennyskoulutuksen jälkeen toimistoupseerina monikansallisessa esikunnassa.

Sisältö:

Osajaksoilla 1 ja 2 käsiteltäviä aiheita ovat perusyhtymän esikuntaohje, esikunnan kokoonpano, tehtävät ja työjärjestys, FINGOP operatiivisen suunnittelun työkaluna sekä puolustushaaran mukaisesti MATI- ja MESI- tietojärjestelmät. Ilmasotalinjalta koulutetaan myös MATI-tietojärjestelmän perusteet. Lisäksi maasotalinjalta opetetaan maavoimien yhtymän suunnittelun ja päätöksenteon perusteet (YHTSU-PE).

Sodan ajan johtamisen perusteet osajakson keskeistä sisältöä ovat luennot strategisen kommunikaation käsitteistä sekä luennot puolustusvoimien informaatio-operaatioiden sekä tietoverkko-operaatioiden nykytilanteesta. Tämä täydentää jo aikaisemmin kurssilla annettua informaationsodankäynnin perusopetusta (TAKTL). Opetettava asia on rajattu operaatiotaidon ja taktiikan opetusta täydentäväksi ja laajemmalle tasolle, jolloin perusolettamus on, että oppijoilla on jo valmiiksi käsitys informaationsodankäynnin perusteista. Johtaminen kansainvälisessä toimintaympäristössä huomioidaan kriisinhallintaoperaatioista kertovilla luennoilla. Viimeisenä aiheena ovat luennot kriisijohtamisesta ja stressin hallinnasta.

KVH 1 osajakson keskeinen sisältö koostuu kansainvälisen kriisinhallinnan periaatteista ja juridisesta perustasta (osa opetuksesta oikeudellisen opetuksen alla). Lisäksi jaksolla perehdytään monikansallisen esikunnan rakenteeseen ja toimintaperiaatteisiin sekä kriisinhallintaoperaatioissa käytettävään taktiikkaan ja joukkojen sekä voimankäyttöön. Kansainvälisessä harjoituksessa harjaannutetaan toimimaan prikaatin/vast tai sitä ylemmän monikansallisen esikunnan esikuntaupseerin tehtävissä.

Kirjallisuus:

Osajakson 1 ja 2 kirjallisuus ja muu oheismateriaali:

- Operatiivisen suunnittelun perusteet (FINGOP),
- Maavoimien Yhtymän suunnittelun ja päätöksenteon perusteet osat A, B, ja C.
- Harjoitusvahvuudet A1 merivoimat, LUONNOS 2008 (TLL IV)
- Lippueen esikuntapalvelu- ja suunnitteluohje, TAKTL julkaisu 4/2003 (TLL III)
- Puolustusvoimien toimistopalvelun opas, 1997
- Rannikkoalueen esikuntapalveluohje, TAKTL julkaisu 3/2003 (TLL IV)
- Rannikkoalueen operatiivisten asiakirjojen laadinta ja tilannekuvan esittäminen MESillä, TAKTL julkaisu 4/2002 (TLL III).

Osajakson 3 ja 4 kirjallisuus ja muu oheismateriaali:

- Informaatio-operaatiot konsepti 2011 (Suojaustaso IV), TAKTL:n jakaa.
- Opetusta tukeva kirjallisuus lisämateriaalina:
- Eronen edit: Needs of Comprehensiveness – Building Blocks for Finnish Crisis Management . FINCENT 2008.
- Ådahl edit: Varying Cultures in Modern Crisis Management. FINCENT 2009

- Guidelines for operational Planning (GOP)

Muut lähteet

- CJSExx portaali; <http://www.ltc.mil.se/cjse> xx /default.aspx (vaatii erillisen rekisteröitymisen eri ohjeen mukaisesti)
- <http://www.globalsecurity.org/jhtml/jframe.html#http://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/101-5/f540.pdf>||

PVMOODLE:n KRIHA opetuspaketti.

Arviointi:

Osajaksojen hyväksytty suoritus edellyttää osallistumista harjoitusviikon lähiopiskelutapahtumiin.

Osallistuminen kansainväliseen harjoitukseen on yksi kurssilta valmistumisen edellytys (ns. kurssin aikana tapahtuva ainutkertainen opetus).

Osaksoihin ei liity koulutyötä.

Vuorovaikutuskäyttäytyminen (1 op)**1EUKJÄ Vuorovaikutuskäyttäytyminen (1 op)****Tavoite:**

Vuorovaikutuskäyttäytymisen opintojakson jälkeen opiskelija ymmärtää johtamiskäyttäytymisen merkityksen osana esimiehen toimintaa, osaa arvioida johtajana kehittymisen teoriaperustaa ja osaa laatia kehityssuunnitelman. Lisäksi opiskelija ymmärtää palautteen merkityksen osana vuorovaikutuskäyttäytymisen kehittämistä ja osaa hyödyntää palautetta toteuttaessaan omaa kehityssuunnitelmaansa.

Sisältö:

Vuorovaikutuskäyttäytymisen osajakson aluksi kerrataan puolustusvoimien johtajakoulutuksen teoriaperusta sekä järjestetään opetusta esimiestyöstä ja johtajuudesta. Opintojakson edetessä opiskelijoille esitellään puolustusvoimien esimies- ja vuorovaikutuskoulutuksen nykytila ja arvioidaan sen tulevaisuutta. Opintojakson aikana laaditaan johtajana kehittymisen suunnitelma, jonka tueksi tehdään MBTI- ja vuorovaikutustesti. Suunnitelmaa laadittaessa tukeudutaan puolustusvoimien esimies- ja vuorovaikutuskoulutuksen opetusmateriaaliin.

Esiupseerikurssin aikana toteutettava vuorovaikutuskäyttäytymisen arviointi tukee opintojakson toteutusta. Vuorovaikutuskäyttäytymisen arviointi on yksi palautteen lähde arvioitaessa oman kehityssuunnitelman toteutumista ja määritettäessä tavoitteita uuteen kehityssuunnitelmaan.

Kirjallisuus:

Johtajana kehittyminen ja vuorovaikutuskäyttäytyminen:

- Puolustusvoimien esimies- ja vuorovaikutuskoulutuksen materiaali
- Nissinen, V. Puolustusvoimien johtajakoulutus, MpKK JohtL, julkaisusarja 1 Tutkimuksia N:o 13
- Johtajan käsikirja
- Opintojaksolla luettava muu materiaali selvitetään opintojakson alkaessa.

Arviointi:

Vuorovaikutuskäyttäytymisen opintojaksolla opiskelijan vuorovaikutuskäyttäytymistä arvioidaan ja opiskelija saa arvioinnista arvosanan asteikolla 1–5. Arvosanaa muodostettaessa vertaisarvioinnin vaikutus on 50 % ja opettaja-arvioinnin vaikutus on 50 %. Saadun arvosanan vaikutus esiupseerikurssin loppuarvostelussa on 30 %. Lisäksi opintojaksolla laaditaan johtajana kehittymisen suunnitelma (KESU), joka arvioidaan hyväksytty/hylätty periaatteella.

4.2 Sotataito (31 op)

4.2.1 Operaatiotaito ja taktiikka (24 op)

Kaikille yhteiset opinnot

2EUK1.1 Operaatiotaidon ja taktiikan perusteet ja toiminta- valmius, TH 1 (6 op)

Tavoite:

Opintojakson kokonaistavoitteena on, että opiskelijat tuntevat taktiikan ja operaatiotaidon teoriaperustan sekä Suomen sotilaallisen maanpuolustuksen keskeiset periaatteet siten, että heillä on yhteinen lähtötaso esiupseerikurssin myöhempisiin taktiikan opintoihin.

Ydinaines:

Opintojakson jälkeen opiskelija

- tuntee alueellisen puolustusjärjestelmän kokonaisuuden ja siihen kuuluvien eri toimintojen yleiset käyttöperiaatteet
- tuntee oman puolustushaaran ja sen tärkeimpien joukkojen aseman sekä merkityksen alueellisessa puolustusjärjestelmässä sekä niiden käyttöperiaatteet
- tuntee puolustusvoimien valmiudensääätelyjärjestelmän sekä siihen liittyvät joukkojen perustamisen ja joustavan valmiuden säätelyn periaatteet
- tuntee kriisi- ja uhkamallit

- tuntee puolustushaaraansa vaikuttavat harjoitusvastustajan tärkeimmät joukot ja niiden käyttöperiaatteet
- tietää joukkotuotannon merkityksen osana puolustusjärjestelmää
- tietää aselajien ja toimialojen perusteet.

Täydentävä tietämys:

Opintojakson jälkeen opiskelija

- tuntee taktiikan opiskelun teoriaperustan ja yleiset taktiset periaatteet
- tuntee maa-, meri- ja ilmasodan kuvan
- tuntee eri puolustushaarojen valmiusyhtymien toiminnan perusteet ja toimintojen erityispiirteet
- tietää muiden kuin oman puolustushaaransa tärkeimpien joukkojen aseman ja merkityksen alueellisessa puolustusjärjestelmässä
- tietää harjoitusvastustajasta muiden kuin oman puolustushaaransa joukkojen toimintaperiaatteet.

Sisältö:

Opintojakson keskeisiä sisältöjä ovat sotataidon ja taktiikan perusteet, puolustusjärjestelmän ja Puolustusvoimien keskeiset toiminnot, harjoitusvastustajan organisaatio ja toimintaperiaatteet sekä operatiivinen suunnittelu ja valmiudensääteily paikallishallintotasalla.

Kirjallisuus:

- Yhteiskunnan turvallisuusstrategia, Valtioneuvoston periaatepäätös 16.12.2010
- Nykyaikainen sotataito – Sotilaallinen voima muutoksessa, Nils Marius Rekke-dal, 2006
- Monimutkainen taktiikka, TAKTL julkaisusarja 1, 2/2010, Mika Huttunen
- Kenttäohjesääntö Yleinen osa – Puolustusjärjestelmän toiminnan perusteet, 2008
- Kenttäohjesääntö 7 (Luonnos), ST IV (2011)
- Harjoitusvahuudet A1
- Perustamiskeskusopas, 2003 (TLLIV)
- Operatiivisen suunnittelun perusteet FINGOP (2009)
- Opintojakson aikana erikseen jaettava materiaali.

Oheiskirjallisuus:

- Yhtymän suunnittelun ja päätöksenteon perusteet, 2010
- Huollon käsikirja
- Ilmasotaohjesääntö, ISO, 1995 (ETS)
- Kenttätykistön taisteluohjesääntö, 1997 (ETS)
- Ilmatorjuntaopas 1, 2002 (TLLIV)
- Ilmatorjuntaopas 2, 2002 (käsik.) (TLLIV)

- Yhtymän pioneeritoiminnan käsikirja, 2002
- Yhtymän viestitoimintaopas, 2001 (TLLIV)
- Merisotaopas, 1994
- Maihinnousu ja sen torjuntamahdollisuudet Itämeren olosuhteissa TAKTL:n julkaisu 4 2/1999 toim Timo Saastamoinen
- Tukikohtaopas 2006 (TLLIV)
- Aseellinen taistelu 2020 Venäjän asevoimat ja sotilasstrategia, STRATL:n Julkaisu-sarja 2 No 27, 2004.

Arviointi:

Opintojaksoon sisältyy tentti, joka on kaikille puolustushaaroille yhteinen oppimis-päiväkirja tai aineistotentti. Tentti arvostellaan läpäisyperiaatteella (hyväksytty/hy-lätty). Tentti voidaan toteuttaa osissa opintojakson kunkin osajakson päätteeksi ja kustakin osakokeesta on saatava hyväksytty arviointi.

Opintojakson läpäiseminen edellyttää tentin hyväksyttyä suorittamista sekä osallis-tumista puolustushaarojen valmiusyhtymien tutustumiseen sekä valmiudensäättely ja perustamisjärjestelyt-osajaksolle tai niitä korvaavien tehtävien tekemistä.

2EUK1.9 Puolustushaarojen yhtymien ja viranomaisten yhteistoiminta, TH 4 (3op)**Tavoite:**

Opintojakson osaamistavoitteena on, että opiskelija tuntee puolustushaarojen ja eri viranomaisten välisen yhteistoiminnan perusteet poliittisen, taloudellisen ja sotilaal-lisen painostuksen sekä rajoitetun voimankäytön uhkamallien operatiiviseen suun-nitteluun liittyen.

Sisältö:

Opintojaksolla käsitellään pääkaupunkiseudun viitekehyksessä eri uhkamalleihin si-toen vihollisen toimintaperiaatteet sekä pääkaupunkiseudun puolustamiseen liitty-vät keskeiset puolustushaarajoukot ja niiden toimintaperiaatteet. Lisäksi käsitellään yhteiskunnallisesti elintärkeiden kohteiden suojaamisen suunnittelun periaatteet eri puolustushaarojen näkökulmasta sekä eri viranomaisten välistä yhteistoimintaa.

Kirjallisuus:

- Yhteiskunnan turvallisuusstrategia (Valtioneuvoston periaatepäätös 16.12.2010)
- Opintojakson aikana erikseen jaettava materiaali

Arviointi:

Opintojakson hyväksytty suoritus edellyttää osallistumista lähiopiskelutapahtumiin ja ryhmätyöskentelyyn. Opintojaksoista ei järjestetä tenttiä. Opintojakso arvostellaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

2EUK1.5 Yhtymän taistelun suunnittelu ja johtaminen, EJJ 1 (3 op)**Tavoite:**

Harjoituksen tavoitteena on, että harjoituksen jälkeen opiskelija osaa toimia oman puolustushaaran yhtymän esikunnan operaatio-, aselaji- tai toimialapäällikön tehtävissä. Harjoituksen jälkeen opiskelija ymmärtää kriisin kehittymisen vaiheet ja johtamisen merkityksen yhtymän toiminnassa, tuntee johtamissodankäynnin vaiutukset ja tietää toimivaltuus- ja yhteistoiminta-asiat.

Lisäksi harjoituksen tavoitteena on opiskelijan taktisen ajattelun kehittyminen siten, että hän kykenee arvioimaan tilanteen kehittymisen eri vaihtoehdot vuorokausiksi eteenpäin sekä tämän perusteella suunnittelemaan sekä panemaan toimeen yhtymän taisteluun liittyvän toiminnan toimiala- tai aselajipäällikkönä tai toimiala- tai aselajiuupseerina.

Sisältö:

Opintojakson keskeiset sisällöt ovat:

- yhtymän esikunnan toiminta
- suunnittelu- ja päätöksentekoprosessin kokonaisuus
- yhtymän taktiset toimintaperiaatteet
- toimintaanpano.

Kirjallisuus:

- Kenttäohjesääntö Yleinen osa – Puolustusjärjestelmän toiminnan perusteet, 2008
- Harjoitusvahvuudet A1
- Operatiivisen suunnittelun perusteet FINGOP (2009)
- Yhtymän suunnittelun ja päätöksen teon perusteet, 2010
- Aikaisempien opintojakson aikana erikseen jaettu materiaali.

Oheiskirjallisuus:

- eri puolustushaarojen ja aselajien/toimialojen ohjesäännöt aiakisemmissä talktiikan harjoituksissa esille tullessa laajuudessa

Arviointi:

Harjoitukseen ei sisälly koulutyötä.

Opintojakson läpäiseminen edellyttää osallistumista harjoitusviikkojen lähiopetus-
taphtumiin.

Opintojakso on ainutkertainen.

Maasotalinjan eriytyvät opinnot (12 op)**2EUKMA1.6 Puolustustaistelun suunnittelu ja johtaminen,
TH 2 (6 op)****Tavoite:**

Harjoituksen tavoitteena on, että opiskelija tuntee alueellisen joukon puolustustaistelun perusteet, yhtymän päätöksenteko- ja suunnitteluprosessin sekä aselajien ja toimialojen tilanteenarviointiprosessin.

Opiskelija osaa prosessin vaiheet 1. suunnittelun käynnistäminen ja 2. suunnitteluperusteiden määrittäminen sekä osaa laatia komentajan suunnitteluperusteiden keskeiset osat.

Tavoitteeseen päästään seuraavien ydinainekseen liittyvien oppimistavoitteiden kautta:

- Opiskelijan perusyhtymätason taktisen ajattelun kehittäminen vastaamaan taistelun suunnittelun ja toteuttamisen vaatimuksiin.
- Opiskelijan tilanteen analysointikyvyyn kehittäminen siten, että se vastaa perusyhtymän taistelun johtamisen vaatimuksiin.

Opittava täydentävä tietämys on seuraava: opiskelija tuntee alueellisen perusyhtymän suorituskyvyn.

Sisältö:

Opintojakson sisältö rakentuu yhtymän päätöksenteko- ja suunnitteluprosessin rungolle siten, että jokainen opiskelija osallistuu prosessin mukaisten analyysien ja tuotteiden laadintaan. Sisällössä keskitytään suunnitteluprosessin vaiheisiin 1 (suunnittelun käynnistäminen) ja 2 (suunnitteluperusteiden määrittäminen).

Kirjallisuus:

- Kenttäohjesääntö Yleinen osa – Puolustusjärjestelmän toiminnan perusteet, 2008
- Harjoitusvahvuudet A1
- Operatiivisen suunnittelun perusteet FINGOP (2009)

- Maavoimien yhtymän suunnittelun ja päätöksen teon perusteet, 2010
- Opintojakson aikana erikseen jaettava materiaali.

Oheiskirjallisuus:

- Maasodankäynti 2015 – alueellisten joukkojen taistelu (luonnos), 14.02.2012
- Taisteluosaston opas (luonnos), 1.11.2012
- Yhtymän taisteluohjesääntö (luonnos)
- Huollon käsikirja
- Kenttätykistöopas, 2013 (käsikirjoitus)
- Ilmasotaohjesääntö, ISO, 1995 (ETS)
- Ilmatorjuntaopas 1, 2002 (TLLIV)
- Ilmatorjuntaopas 2, 2002 (käsik.) (TLLIV)
- Yhtymän pioneeritoiminnan käsikirja, 2004
- Yhtymän viestitoimintaopas, 2001 (TLLIV)
- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet, 2005, ml Pääesikunnan suunnitteluosaston asiakirjassa AE10739 käsketyt tarkennukset

Arviointi:

Opintojaksoon sisältyy sovellettu koulutyö (8h), joka toteutetaan opintojakson päätteeksi. Koulutyö arvostellaan numeerisesti 0–5 asteikolla. Koulutyö muodostaa 30% esipäätöskurssin operaatiotaidon ja taktiikan arvosanasta.

Opintojakson läpäiseminen edellyttää koulutyön hyväksyttyä suorittamista sekä osallistumista harjoitusviikkojen lähiopetustapahtumiin.

Opintojakso on ainutkertainen.

2EUKMA1.7 Hyökkäystaistelun suunnittelu ja johtaminen, TH 3 (6 op)

Tavoite:

Harjoituksen tavoitteena on opiskelijan taktisen ajattelun kehittyminen siten, että hän kykenee arvioimaan hyökkäystaistelussa tilanteen kehittymisen eri vaihtoehdot vuorokausiksi eteenpäin sekä tämän perusteella suunnittelemaan perusyhtymän taisteluun liittyvän toiminnan toimiala- tai aselajipäällikkönä.

Ydinaines:

Harjoituksen jälkeen opiskelija

- hallitsee hyökkäystaistelun perusteet
- hallitsee vihollisen toiminnan arvioinnin
- osaa hyökkäyksen suunnittelun ja toteutuksen
- osaa aselajien ja toimialojen yhteistoiminnan ja niiden liittymisen taistelun suunnitteluun ja toteuttamiseen

- osaa aselajien ja toimialojen tilanteenarviointi- ja päätöksentekoprosessin hyökyssä
- tuntee valmiusprikaatin suorituskyyvyn
- tuntee aselajijoukkojen kyytön suunnittelun
- tuntee yhteistoiminnan järjestämisen periaatteet ylemmän johtoportaan ja naa-pureiden kanssa.

Täydentävä tietämys:

Harjoituksen jälkeen opiskelija

- osaa esikunnan suunnitteluprosessista toimintavaihtoehtojen laatimisen, ko-mentajan päätöksentekoesittelyn, toiminta-ajatuksen laatimisen sekä operaati-osuunnitelman keskeisten osien laatimisen
- osaa päätöksentekoesittelyn ja operaatiosuunnitelman tuotteiden tekemisen
- tuntee toiminnan valmiusprikaatin esikunnan eri toimistoissa
- tuntee Pohjois-Suomen olosuhteiden vaikutukset operaatioiden suunnitteluun

Sisältö:

Opintojakson keskeiset sisällöt ovat:

- hyökkäystaistelun perusteet
- valmiusprikaatin suorituskyyky hyökkäystaistelussa
- suunnittelu- ja päätöksentekoprosessin vaiheet 3 (toiminta-ajatuksen laatimi-nen) ja 4 (suunnitelman laatiminen).
- tilannepeli
- valmiusprikaatin esikunnan toiminta.

Kirjallisuus:

- Kenttäohjesääntö Yleinen osa – Puolustusjärjestelmän toiminnan perusteet, 2008
- Harjoitusvahuudet A1
- Operatiivisen suunnittelun perusteet FINGOP (2009)
- Maavoimien yhtymän suunnittelun ja päätöksen teon perusteet, 2010
- Opintojakson aikana erikseen jaettava materiaali.

Oheiskirjallisuus:

- Maasodankäynti 2015 – alueellisten joukkojen taistelu (luonnos), 14.02.2012
- Huollon käsikirja
- Jääkäriprikaatin huoltotaktinen käsikirja, 2007.
- Kenttätukiköopas, 2013 (käsikirjoitus)
- Ilmatorjuntaopas 1, 2002
- Ilmatorjuntaopas 2, 2004
- Yhtymän pioneeritoiminnan käsikirja, 2004
- Yhtymän viestitoimintaopas, 2001

- Sotilasmerkistö ja -lyhenteet, 2005, ml Pääesikunnan suunnitteluosaston asiakirjassa AE10739 käsketyt tarkennukset.

Arviointi:

Opintojaksoon sisältyy sovellettu koulutyö (8h) ja harjoitustyö (24h), jotka toteutetaan opintojakson päätteeksi. Koulutyö ja harjoitustyö arvostellaan yhtenä kokonaisuutena numeerisesti 0–5 asteikolla. Koulutyö muodostaa 40% operaatiotaidon ja taktiikan arvosanasta esiupseerikursilla.

Opintojakson läpäiseminen edellyttää koulutyön ja harjoitustyön hyväksyttyä suorittamista sekä osallistumista harjoitusviikkojen lähiopetustapahtumiin.

Opintojakso on ainutkertainen.

Merisotalinjan eriytyvät opinnot (12 op)**2EUKME1.2 Yhtymien operatiivinen suunnittelu ja johtaminen, TH 2 (6 op)****Tavoite:**

Tavoitteena on, että opiskelija:

1. osaa FINGOP -suunnitteluprosessista vaiheet 1. suunnittelun käynnistäminen ja 2. suunnitteluperusteiden määrittäminen
2. tuntee merivoimien laivasto- ja rannikkoyhtymän joukot sekä ymmärtää niiden suorituskyyvyt ja käyttöperiaatteet.

Sisältö:

Merisotalinjan osalta TH 2 ja TH 3 muodostavat jatkumon, jossa sekä laivastoyhtymän että rannikkoyhtymän operatiivinen suunnittelu toteutetaan FINGOP -suunnitteluprosessia noudattaen.

Merisotalinjan taktiikan harjoituksissa opetetaan normaaliolojen aikana tapahtuvaa merivoimien yhtymien operatiivista suunnittelua.

Tarkoituksena on, että kaikki linjan oppilasupseerit saavat perusteellisen käsityksen molempien yhtymien ominaisuuksista, suorituskyyvyistä sekä erilaisuudesta toisiinsa verrattuna.

Kirjallisuus:

- Harjoitusvahvuudet A1, merivoimat, 2012 (ST IV)
- Harjoitusvahvuudet A2, 2004, LUONNOS (TLL IV)
- Laivastotaktiikka (LT), 2012 (ST IV)
- Lippueen esikuntapalvelu- ja suunnitteluohje, TAKTL julkaisu 4/2003 (TLL III)

- Maavoimien yhtymän suunnitteluohje osat A-C, 2010 (TLL IV)
- Merimiinoitusopas, 2008
- Merisotaohjesääntö, 1993
- Meritiedustelukomppaniaopas, 2008
- Merivalvontaopas, 2002 (TLL IV)
- Miinasodankäynti merellä DVD
- Operatiivinen suunnittelun perusteet (FINGOP), 2009
- Rannikkoalueen esikuntapalveluohje, TAKTL julkaisu 3/2003 (TLL IV)
- Rannikkoalueen operatiivisten asiakirjojen laadinta ja tilannekuvan esittäminen MESI:llä, TAKTL julkaisu 4/2002 (TLL III)
- Rannikkojääkäripataljoonaopas, 2006
- Rannikko-ohjuskomppaniaopas, 2008
- Sotilasmerkistö- ja lyhenteet (SML 2005)
- Sukellusveneentorjuntaopas, 2001
- Toimistopalvelun käsikirja, 2011 (HH214).

Arviointi:

Opintojaksoon sisältyy sovellettu koulutus (8–10h), joka toteutetaan opintojakson päätteeksi. Koulutus arvostellaan numeerisesti 0–5 asteikolla. Koulutus muodostaa 30% esiupseerikurssin taktiikan arvosanasta.

Opintojakson läpäiseminen edellyttää koulutuksen hyväksyttyä suorittamista sekä osallistumista harjoitusviikkojen lähiopetustapahtumiin. Opintojakson arvosana muodostuu tämän tentin perusteella. Opintojakson koulutus on ainutkertainen, eikä siitä saatua arvosanaa ole mahdollista korottaa.

2EUKME1.3 Yhtymien operatiivinen suunnittelu ja taistelu rannikolla, TH 3 (6 op)

Tavoite:

Tavoitteena on, että opiskelija:

- osaa FINGOP -suunnitteluprosessista vaiheen 3. toiminta-ajatuksen laatiminen ja tuntee vaiheen 4. suunnitelman laatiminen
- tuntee merivoimien laivasto- ja rannikkoyhtymän suorituskykyjen käytön taistelussa
- tietää tärkeimpien toimialojen / aselajien suunnittelun perusteet.

Sisältö:

Merisotalinjan osalta TH 2 ja TH 3 muodostavat jatkumon, jossa sekä laivastoyhtymän että rannikkoyhtymän operatiivinen suunnittelu toteutetaan FINGOP -suunnitteluprosessia noudattaen. TH 3:ssa jatketaan suunnitteluprosessia TH 2:n tuosten perusteella.

Merisotalinjan taktiikan harjoituksissa opetetaan normaaliolojen aikana tapahtuvaa merivoimien yhtymien operatiivista suunnittelua.

Tarkoituksena on, että kaikki linjan oppilasupseerit saavat perusteellisen käsityksen molempien yhtymien ominaisuuksista, suorituskyyvistä sekä erilaisuudesta toisiinsa verrattuna.

Pyrkimyksenä on, että oppilaat aloittavat omalta vahvuusalueeltaan ja tehtäviä sekä ryhmiä vaihtamalla laajentavat oppimisensa oman vahvuusalueen ulkopuolelle.

Kirjallisuus:

- Harjoitusvahvuudet A1, merivoimat, 2012 (ST IV)
- Harjoitusvahvuudet A2, 2004, LUONNOS (TLL IV)
- Laivastotaktiikka (LT), 2012 (ST IV)
- Lippueen esikuntapalvelu- ja suunnitteluohje, TAKTL julkaisu 4/2003 (TLL III)
- Maavoimien yhtymän suunnitteluohje osat A-C, 2010 (TLL IV)
- Merimiinoitusopas, 2008
- Merisotaohjesääntö, 1993
- Meritiedustelukomppaniaopas, 2008
- Merivalvontaopas, 2002 (TLL IV)
- Miinasodankäynti merellä DVD
- Operatiivinen suunnittelun perusteet (FINGOP), 2009
- Rannikkoalueen esikuntapalveluohje, TAKTL julkaisu 3/2003 (TLL IV)
- Rannikkoalueen operatiivisten asiakirjojen laadinta ja tilannekuvan esittäminen MESI:llä, TAKTL julkaisu 4/2002 (TLL III)
- Rannikkojääkäripataljoonaopas, 2006
- Rannikko-ohjuskomppaniaopas, 2008
- Sotapeliohje
- Sotilasmerkistö- ja lyhenteet (SML 2005)
- Sukellusveneentorjuntaopas, 2001
- Toimistopalvelun käsikirja, 2011 (HH214).

Arviointi:

Opintojaksoon sisältyy sovellettu koulu- ja harjoitustyö (n. 30h), jotka toteutetaan opintojakson päätteeksi. Koulutyö ja harjoitustyö arvostellaan yhtenä kokonaisuutena numeerisesti 0–5 asteikolla. Koulutyö muodostaa 40% taktiikan arvosanasta esiupseerikurssilla.

Opintojakson läpäiseminen edellyttää koulutyön ja harjoitustyön hyväksyttyä suoritamista sekä osallistumista harjoitusviikkojen lähiopetustapahtumiin. Opintojakson koulutyö on ainutkertainen, eikä siitä saatua arvosanaa ole mahdollista korottaa.

Ilmasotalinjan eriytyvät opinnot (12 op)

2EUKIL1.5 Ilmapuolustuksen toiminnan perusteet, TH 2 (6 op)

Tavoite:

Esiupseerikurssin ilmasotalinjan eriytyvän Opintojakson kokonaistavoitteena on, että opiskelija osaa ilmapuolustuksen toiminnan, johtamisen ja suunnittelun perusteet siten, että kykenee soveltamaan tietämystään lennoston viitekehyksessä operaatiotaidossa ja taktiikassa.

Opintojakson jälkeen opiskelija:

- tuntee ilmapuolustuksen suorituskyvyt sekä käyttöperiaatteet,
- tuntee ilmavoimien operatiivisen johtamisen periaatteet,
- tuntee ilmavoimien pääjärjestelmät sekä toimialojen ja aselajien operatiiviset perusteet ja toiminnan kehittämisen,
- tuntee hävittäjätorjunnan ja hävittäjätaktiikan suunnittelun ja toteutuksen perusteet,
- tuntee valtakunnallisen ilmatorjunnan ja ilmatorjuntataktiikan suunnittelun ja toteutuksen perusteet,
- tuntee ilmavalvonnan sekä elektronisen vaikuttamisen suunnittelun ja toteutuksen perusteet,
- tuntee ilmapuolustuksen tulenkäytön johtamisjärjestelmän sekä osaa ilmapuolustuksen tulenkäytön johtamisen perusajatuksen ja ohjeistuksen periaatteet,
- osaa ilmapuolustuksen voimankäytön säännökset ja tuntee voimankäytön sääntelyn perusteet sekä
- tuntee torjuntakeskuksen organisaation ja siihen sijoitetun henkilöstön tehtävät ja toiminnan perusteet ja toteutuksen osana torjuntaoperaatioita.

Sisältö:

Opintojakson keskeinen sisältö on ilmapuolustuksen suorituskyvyt ja niiden soveltaminen sekä huomioiminen ilmapuolustuksen johtamisessa.

Opintojakso jakaantuu kahteen osajaksoon:

- 1. osajakso: Ilmapuolustuksen toiminnan perusteet (1,5 op)
- 2. osajakso: Ilmapuolustuksen suunnittelun ja johtamisen perusteet ja johtokeskusharjoitus (4,5 op)

Kirjallisuus:

Opintojakson tärkeimmät asiakirjat ovat:

- ilmavoimien operatiivisen ja tulenkäytön johtamisen asiakirjat (määritetään erikseen)
- erikseen jaettava opetusmateriaali ja kurssikirjallisuus.

Arviointi:

Opintojaksoon liittyy taktiikan sovellettu koulutyö, jolla mitataan keskeisten opetustavoitteiden saavuttaminen. Koulutyötehtävän laadinnassa tulee korostaa merkitystä opiskelijan kykyyn muodostaa ja käsitellä opetettuja asiakokonaisuuksia sekä kykyyn analysoida ja soveltaa asioita. Osaamisen arviointiin liittyy myös henkilökohtaisen oppimispäiväkirjan arvostelu, joka vaikuttaa koulutyön arvosanaan korottavasti tai laskevasti.

Opintojakson hyväksytty suorittaminen edellyttää koulutyön hyväksyttyä suorittamista. Koulutyö arvostellaan numeerisesti 1–5 asteikolla. Opintojakson arvosana muodostuu tämän koulutyön perusteella. Opintojakson koulutyö on ainutkertainen, eikä siitä saatua arvosanaa ole mahdollista korottaa.

2EUKIL1.7 Lennoston operatiivinen suunnittelu ja johtaminen, TH3 (6 op)

Tavoite:

Esiupseerikurssin ilmasotalinjan eriytyvän opintojakson kokonaistavoitteena on, että opiskelija osaa lennoston/taistelutukikohdan operatiivisen suunnitteluprosessin ja toiminnan perusteet siten, että kykenee soveltamaan tietämystään lennoston operatiivisissa taktiikassa.

Opintojakson jälkeen opiskelija:

- tuntee ilmavoimien uudistetun taistelutavan,
- tuntee lennoston operatiivisen suunnittelun perusteet osana ilmavoimien taistelua ja suunnittelua,
- osaa taistelutukikohtakonseptin sekä uusimuotoisen lennoston taistelun perusteet,
- osaa lennoston/taistelutukikohdan operatiivisen suunnitteluprosessin,
- osaa laatia operatiivisen suunnitelman tärkeimpiä osakokonaisuuksia toimialoitain ja aselajeittain sekä
- tuntee toimialojen ja aselajien tilanteenarvioinnin ja toiminta-ajatuksen laatimisen.

Sisältö:

Opintojakson keskeisin sisältö on ilmavoimien taistelutukikohdan toiminta, operatiivinen suunnitteluprosessi ja sen soveltaminen lennoston sekä tukikohdan operatiivisessa suunnittelussa. Sisällössä keskitytään pääasiassa tukikohdan toimintaan, operatiiviseen suunnitteluun sekä johtamiseen. Samalla opitaan taistelutukikohtien keskeisimmät joukot ja niiden suorituskyvyt sekä saadaan käsitys ilmavoimien johtamisesta tukikohdan näkökulmasta. Opintojakson sisällöissä sivutaan myös ilma-

voimien esikunnan roolia ja tehtäviä ilmapuolustuksen keskitetyssä suunnittelussa ja johtamisessa.

Kirjallisuus:

- Opintojakson tärkeimmät asiakirjat ovat:
- Operatiivisen suunnittelun perusteet (FINGOP) (VIRK), 2009
- Ilmavoimien operatiivisen suunnittelun ja päätöksenteon perusteet (opintomiste/MPKK)
- TH1, TH2 ja TH3 - harjoitusten aikana jaettu opetusmateriaali ja kurssikirjallisuus

Arviointi:

Opintojaksoon liittyy taktiikan sovellettu koulu- ja harjoitustyö. Opintojakson hyväksytty suorittaminen edellyttää koulu- ja harjoitustyön hyväksyttyä suorittamista. Koulu- ja harjoitustyö arvostellaan numeerisesti asteikolla 1–5 ja opintojakson arvona muodostuu tämän koulutyön perusteella.

Sovelletun koulu- ja harjoitustyön painoarvo on 40 % operaatiotaidon ja taktiikan kokonaisarvosanasta. Sovellettu koulu- ja harjoitustyö toimeenpannaan kahdessa vaiheessa käsittäen yhteisen koulutyön sekä omatoimisesti laaditun harjoitustyön. Tehtävät edellyttävät esipuseerikurssilla annetun taktiikan opetuksen (TH1-TH3) kokonaisuuden hallintaa sekä taktisen ajattelun osoittamista. Koulutyön tehtävät liittyvät lennoston ja tukikohtien operatiiviseen suunnitteluun.

Opintojakson koulutyö on ainutkertainen, eikä siitä saatua arvosanaa ole mahdollista korottaa.

4.2.2 Strategia (4 op)**Kaikille yhteiset opinnot (4 op)****2EUK2.1 Suomen turvallisuusympäristö (2 op)****Tavoite:**

Opintojakson aikana käsitellään kansallisen turvallisuuspolitiikan ja puolustuspolitiikan keskeisiä kysymyksiä sekä ulkoiseen ja sisäiseen turvallisuuteen sekä viranomaisyhteistoimintaan liittyviä teemoja. Erityisesti keskitytään yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden teemoihin.

Opintojakso parantaa opiskelijan valmiuksia ymmärtää tekijöitä ja ilmiöitä, jotka oleellisesti vaikuttavat Suomen turvallisuuspoliittiseen ja strategiseen toimintaympäristöön. Opintojakso antaa opiskelijalle valmiuksia osallistua Suomen ulko- ja

turvallisuuspolitiikkaa sekä yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta käsittelevään keskusteluun. Opintojakso luo valmiuksia toimia puolustusjärjestelmän kehittämiseen liittyvissä tehtävissä.

Opintojakson osaamistavoitteet:

Opiskelija saa valmiudet ymmärtää kansallisen strategisen tason suunnitteluun vaikuttavat tekijät. Opiskelija tuntee Suomen turvallisuuspoliittisen ja strategisen toimintaympäristön sekä tietää kokonaismaanpuolustuksen rakenteet ja toiminnan.

Opiskelija tuntee turvallisuus- ja puolustuspoliittiseen päätöksentekoon liittyvien toimijoiden roolit ja tehtävät sekä eri hallinnonalojen välisen yhteistyön kokonaisturvallisuuden kehyksessä.

Opiskelijalla on valmiudet pohtia laaja-alaisesti toimintaympäristöön, kansalliseen puolustusratkaisuun sekä asevelvollisuuteen liittyviä teemoja. Opiskelija osaa arvioida yhteiskunnan kokonaisturvallisuuteen ja puolustusjärjestelmän kehittämiseen liittyviä tekijöitä ja muutostarpeita useasta eri näkökulmasta (poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen).

Sisältö:

Opintojakso toteutetaan osittain samanaikaisesti *Kansainvälinen turvallisuuden erityiskysymykset* -opintojakson kanssa.

Alla olevassa taulukossa on määriteltynä opintojakson eri aihekokonaisuudet ja sisältö sekä alustava tuntijaksottelu. Opintojakson johtaja määrittää opintojakson toimenpanokäskyssä/viikko-ohjelmassa opintojakson tarkan toteutuksen.

Opintojakso toteutetaan osittain samanaikaisesti *Kansainvälinen turvallisuuden erityiskysymykset* -opintojakson kanssa.

Opintojaksolla käsitellään seuraavia asiakokonaisuuksia:

- Suomen turvallisuusympäristön luonne
- Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteet
- Kokonaismaanpuolustus ja yhteiskunnan turvallisuus
- Valtion johtaminen
- VNS2012
- Venäjän turvallisuuspoliittiset tavoitteet ja keinot sekä asevoimien rakenne ja teoreettiset käyttöperiaatteet
- Laaja turvallisuuskäsitys ja uhat: CASE -tarkastelu
- Turvallisuuspolitiikka nyky-yhteiskunnassa.

Kirjallisuus:

- Turvallinen Suomi - Tietoja Suomen kokonaisturvallisuudesta
- Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategia
- Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka -selonteko 2012
- Suomen kyberturvallisuusstrategia 2013.

Opintojakson tarkempi kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Opiskelijat laativat etätyönä muistion erikseen määrättävästä strategian ajankohtaisesta aiheesta (aihe liittyy joko Kansainväliseen toimintaympäristöön tai Suomen turvallisuusympäristöön). Etätyön tekstiosan laajuus on 4–5 sivua, ja sen on täytettävä tieteellisen julkaisun kriteerit lähdeviitteineen ja -luetteloineen. Etätyö arvostellaan hyväksytyksi tai hylätyksi. Kurssin läpäiseminen edellyttää hyväksyttyä etätyötä.

Opintojakson tentti järjestetään esiupseerikurssin koeviikolla. Arviointiasasteikko 0–5.

2EUK2.6 Kansainvälisen turvallisuuden erityiskysymykset (2 op)

Tavoite:

Opintojakso tavoitteena on perehtyä tärkeimpien kansainvälisen yhteisön turvallisuusorganisaatioiden toimintaan ja keskeisten maailmanpolitiikan toimijoiden turvallisuuspoliittisiin ja sotilasstrategisiin tavoiteasetteluihin ja niiden vaikutuksiin Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan. Opintojakson aikana käsitellään Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteita, keinoja ja toimintaperiaatteita sekä Naton rakenteita ja kriisinhallinnan toimintaperiaatteita.

Opintojakson osaamistavoitteet:

Opiskelijalla on valmiudet arvioida kansainvälinen järjestelmän toimijoiden toimien vaikutuksia Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan toteuttamiseen ja sotilasstrategiseen suunnitteluun.

Opiskelijalla on valmiudet analysoida maailmanpolitiikan tapahtumien ja kansainvälisten kriisien ja konfliktien vaikutuksia Euroopan ja Suomen turvallisuudelle.

Tietää keskeisten kansainväliseen turvallisuuteen liittyvien järjestöjen ja organisaatioiden tehtävät, tavoitteet ja toiminnan peruseriaatteet.

Sisältö:

Opintojakson johtaja määrittää opintojakson toimeenpanokäskyssä/viikko-ohjelmassa opintojakson tarkan toteutuksen.

Opintojaksolla käsitellään seuraavia asiakokonaisuuksia

- Kansainväliset organisaatiot
- Suurvaltojen ulko- ja turvallisuuspolitiikka
- Pohjoismaiden turvallisuuspolitiikka ja puolustusyhteistyö
- Kauko-itä 2020-luvulla
- Nousevat vallat (esim. BRICS-maat)
- ydinaseet, kyberuhat, terrorismi, yhteiskäyttöiset alueet ja muut ajankohtaiset turvallisuuden erityiskysymykset.

Kirjallisuus:

Opintojakson tarkempi kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Arviointi:

Opiskelijat laativat etätöinä mediaseurantaraportin, jossa ajankohtaisia turvallisuuteen liittyviä uutisia analysoidaan kansainvälisen ja kansallisen turvallisuuden näkökulmasta. Etätö arvioidaan hyväksytyksi tai hylätyksi. Kurssin läpäiseminen edellyttää hyväksyttyä etätöä.

Opintojakson tentti järjestetään esiupseerikurssin koeviikolla. Arviointiasteikko 0–5.

4.2.3 Sotahistoria (3 op)

Kaikille yhteiset opinnot

2EUK3.6 Sotataidon historia (3 op), sisältää opintomatkan

Tavoite:

Opintojakson kokonaistavoitteena on antaa opiskelijoille valmiudet ymmärtää ja arvioida sitä miten puolustusjärjestelmä, sotataidollinen ajattelu sekä puolustushaarat ovat kehittyneet Suomessa vapaussodasta kylmään sotaan ulottuvana ajanjaksona. Lisäksi tarkastellaan neuvostoliittolaisen, yhdysvaltalaisen ja israelilaisen sotataidollisen ajattelun kehitystä. Opintojakso muodostaa esitiedon yleisesikuntaupseerikurssin sotahistorian opetukselle

Opintojakson jälkeen opiskelija:

- ymmärtää ja osaa arvioida sitä miten erilaiset taustatekijät (sotilasmaantiede, sotateoriat, sotakokemukset, sotatekniikan kehitys, ym.) ovat vaikuttanut eri Suomen puolustusratkaisun kehitykseen
- on valmiudet ymmärtää ja arvioida suomalaisten ja neuvostoliittolaisten joukkojen toimintaa ja operaatioiden toteuttamisen kansallisia erityispiirteitä talvi- ja jatkosodassa

- on valmiudet ymmärtää ja arvioida sitä miten Suomen puolustusjärjestelmää ja eri puolustushaarojen toimintaa kehitettiin kylmän Sodan aikana
- on valmiudet arvioida sotahistoriallisia tapahtumia analyttisesti ja johdonmukaisesti sijoittaen ne sotataidon teoreettiseen kenttään sekä sotataidolliseen yhteyteen
- ymmärtää ja osaa arvioida miten sotateoriat ja käytännön sotakokemukset ovat vaikuttaneet asevoimien sotataidolliseen ajatteluun, operaatioiden toteuttamiseen ja doktriinien kehittämiseen Neuvostoliitossa, USA:ssa ja Israelissa

Sisältö:

Opintojaksolla käsitellään seuraavia asiakokonaisuuksia:

- Suomen puolustusratkaisu, puolustussuunnittelu sekä maa-, meri- ja ilmavoimien käyttöperiaatteet ja niiden kehityskulku vapaussodasta kylmän sodan aikaan
- suomalainen sotataito ja sen soveltaminen talvisodassa ja jatkosodassa, puolustusjärjestelmän muutos ja suorituskyvyn rakentaminen välirauhan aikana
- Alueellinen puolustusjärjestelmä
- puolustussuunnittelu kylmän sodan aikana
- sotataidon historiallinen kehityskulku Neuvostoliitossa, Yhdysvalloissa ja Israelissa.

Kirjallisuus:

- Raunio, Ari (toim.): Suursotien vuosisata, MPKK, 2002
- Tynkkynen, Vesa: Hyökkäyksestä puolustukseen, MPKK, 1996

Oheismateriaali:

- Kulomaa, Jukka: Syvään taisteluun, MPKK, 2007
- Tilander, Heikki (toim.): Sotakorkeakoulu suomalaisen sotataidon kehittäjänä, MPKK:n perinneyhdistys ry, 2009

Arviointi:

Opintojakson arvosana määräytyy koulutyöviikolla pidettävän koulutyön perusteella.

4.3 Sotilaspedagogiikka (3 op)

Kaikille yhteiset opinnot

3EUK1.1 Koulutuksen suunnittelun sotilaspedagogiset perusteet (2 op)

Tavoite:

Opintojakson jälkeen opiskelija ymmärtää sotilaspedagogisen tarkastelutavan luonteen osana koulutuksen suunnittelua. Lisäksi hän ymmärtää toimintakyvyn merkityksen suorituskyvyn kehittämiseksi. Opiskelija tunnistaa joukko-osaston/vast. koulutuspäällikön tehtäväkentän.

Sisältö:

Opintojakson sisältö on kaksijakoinen. Opintojakson aluksi tutustutaan sotilaspedagogiikkaan tieteenalana ja oppiaineena. Tämän jälkeen painopiste siirtyy puolustusvoimien koulutusalaan liittyvään opetukseen (joukkotuotanto, koulutus J-OS:ssa, koulutuspäällikön toimenkuva, pedagoginen johtaminen ja tutkiva työote).

Opintojakso liittyy sotilaspedagogiikan opintojaksoon 3EUK1.2 Koulutuksen suunnittelu, johtaminen ja kehittäminen (kenttätutkimus), joka toimeenpannaan kevätlukukaudella 2014. Tämä opintojakso antaa sotilaspedagogiset perusteet kenttätutkimuksen tekemiseen. Kenttätutkimuksen toteutus ohjeistetaan ja työskentely aloitetaan syksyn opintojakson aikana.

Kirjallisuus:

Lähiopetuksen ja arvioitavan kenttätutkimuksen kirjallisuus:

- Hakkarainen, K., Lonka, K., Lipponen, L. (2004). Tutkiva oppiminen: Järki, tunteet ja kulttuuri oppimisen sytyttäjinä. WSOY.
- Halonen, P. Puolustusvoimien koulutuskulttuurin rakentuminen. Koulutustaidon laitos, Julkaisusarja 2, N:o 18, 2007.
- Mäkinen, J & Tuominen, J. (toim.). Toimintakykyä kehittämässä: Jarmo Toiskallion juhla kirja. Maanpuolustuskorkeakoulu, Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos, Julkaisusarja 1: No 6/2010.
- Puolustusvoimien palkatun henkilöstön osaamisen kehittäminen 2004–2017.
- Toiskallio, J. (toim.). (1998). Toimintakyky sotilaspedagogiikassa.
- Toiskallio, J. & Mäkinen, J. Sotilaspedagogiikka: Sotiluuden ja toimintakyvyn teoriaa ja käytäntöä. Maanpuolustuskorkeakoulu, Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos, Julkaisusarja 1: No 3/2009.

Arviointi:

Opintojaksot 3EUK1.1 Koulutuksen suunnittelun sotilaspedagogiset perusteet sekä 3EUK1.2 Koulutuksen suunnittelu, johtaminen ja kehittäminen arvioidaan yhteinä kokonaisuutena. Arvostelu toteutetaan kenttätutkimukseen liittyen. Kenttätutkimuksen pohjalta laaditaan työryhmittäin raportti, joka arvostellaan asteikolla 0–5. Työryhmä saa raportistaan yhteisen arvosanan, joka on kunkin opiskelijan esiupseerikurssin sotilaspedagogiikan arvosana.

3EUK1.2 Koulutuksen suunnittelu, johtaminen ja kehittäminen (1 op)**Tavoite:**

Opiskelija ymmärtää sotilaspedagogisen teorian ja tutkivan työnotteen merkityksen joukko-osastojen joukkotuotantoa ja toimintaa suunniteltaessa, toteutettaessa ja edelleen kehitettäessä. Lisäksi opiskelija osaa soveltaa em. teoriaa joukko-osastojen koulutuskäytäntöjen kehittämiseen.

Sisältö:

Perusteet opintojaksolle luodaan sotilaspedagogiikan opintojaksolla 3EUK1.1. Tämä opintojakso myös ohjeistetaan ja työskentely aloitetaan em. sotilaspedagogiikan opintojaksolla.

Opintojakso toteutetaan tekemällä ryhmissä kenttätutkimus, jossakin joukko-osastossa/vast. ennalta määritetystä aiheesta. Kenttätutkimuksesta laaditaan tutkimusraportti, joka samalla muodostaa esiupseerikurssin sotilaspedagogiikan arvosanan.

Kirjallisuus:

- Hakkarainen, K., Lonka, K., Lipponen, L. (2004). Tutkiva oppiminen: Järki, tunteet ja kulttuuri oppimisen sytyttäjinä. WSOY.
- Halonen, P. Puolustusvoimien koulutuskulttuurin rakentuminen. Koulutustaidon laitos, Julkaisusarja 2, N:o 18, 2007.
- Mäkinen, J & Tuominen, J. (toim.). Toimintakykyä kehittämässä: Jarmo Toiskallion juhla kirja. Maanpuolustuskorkeakoulu, Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos, Julkaisusarja 1: No 6/2010.
- Puolustusvoimien palkatun henkilöstön osaamisen kehittäminen 2004–2017.
- Toiskallio, J. (toim.). (1998). Toimintakyky sotilaspedagogiikassa.
- Toiskallio, J. & Mäkinen, J. Sotilaspedagogiikka: Sotiluuden ja toimintakyvyn teoriaa ja käytäntöä. Maanpuolustuskorkeakoulu, Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos, Julkaisusarja 1: No 3/2009.

Arviointi:

Opintojaksot 3EUK1.2 Koulutuksen suunnittelu, johtaminen ja kehittäminen sekä 3EUK1.1 Koulutuksen suunnittelun sotilaspedagogiset perusteet arvostellaan yhteinä kokonaisuutena. Arvostelu toteutetaan kenttätutkimukseen liittyen. Kenttätutkimuksen pohjalta laaditaan työryhmittäin raportti, joka arvostellaan asteikolla 0–5. Työryhmä saa raportistaan yhteisen arvosanan, joka on kunkin opiskelijan esiupseerikurssin sotilaspedagogiikan arvosana.

4.4 Sotatekniikka (6 op)

Kaikille yhteiset opinnot

4EUK1.1 Sotatekniikan nykytila taistelukentällä (2 op)

Tavoite:

Opiskelija tuntee tiedustelu-, valvonta-, johtamis- ja asejärjestelmien sekä elektronisen sodankäynnin järjestelmien rakenteita, ominaisuuksia, toimintaperiaatteita ja suorituskykyä. Hän osaa ottaa huomioon käytössä olevan teknologian tarjoamat mahdollisuudet ja rajoitukset taktisessa ja operatiivisessa suunnittelussa ja puolustushaarojen välisessä yhteistoiminnassa.

Sisältö:

Opetuksen keskeinen sisältö muodostuu seuraavista asioista:

- sähkömagneettisen spektrin rakenteesta
- sähkömagneettista spektriä hyödyntävien sensoriteknologioiden tuntemuksesta
- keskeisimpien asejärjestelmien toimintaperiaatteiden tuntemuksesta
- elektronisen sodankäynnin periaatteiden tuntemuksesta

Osaamista syvennetään harjoitustyöllä.

Kirjallisuus:

- Kosola, Solante: Digitaalinen taistelukenttä - Informaatioajan sotakoneen tekniikka, Toinen painos, MPKK, Tekniikan laitos, julkaisusarja 1 n:o 13, Helsinki 2003.

Syventävää ja laajentavaa kirjallisuutta:

- Kosola: Teknologisen kehityksen vaikutuksia sodankäyntiin 2015–2025, Sotatekniikan laitos, Julkaisusarja 4, Nro 3/2011
- Kosola, Jokinen: Elektroninen sodankäynti osa 1 – taistelun viides dimensio, MPKK, Tekniikan laitos, julkaisusarja 5 n:o 2/2004, Helsinki 2004

Arviointi:

Oppimistarkastus arvostellaan numeerisesti määräyksen HJ486 mukaisesti. Opintojakson arvosana muodostaa 50% EUK:n sotatekniikan arvosanasta.

4EUK1.6 Suorituskyvyn suunnittelu ja rakentaminen (4 op)**Tavoite:**

Opiskelija tuntee suorituskyvyn elinjakson mallin ja sen keskeiset käsitteet. Tuntee suorituskyvyn suunnittelun ja rakentamisen prosessin sekä tietää sen liitynnät puolustusvoimien suunnittelujärjestelmään. Opiskelija tuntee operatiivisen vaatimusmäärittelyn ja konseptityön perusteet. Opiskelija tuntee suorituskyvyn arvioinnin menetelmiä osana suorituskyvyn suunnittelun ja rakentamisen prosessia.

Sisältö:

Opiskelija tutustuu:

- strategiseen suunnittelujärjestelmään
- suorituskyvyn elinjakson käsitteisiin
- suorituskyvyn suunnittelun ja rakentamisen prosessiin (puolustusvoimien 2. pää-prosessi)
- suorituskyvyn suunnittelun ja rakentamisen prosessin ohjaukseen
- suorituskyvyn arvioinnin menetelmiä vaatimusmäärittelyyn ja konseptityöhön

Kirjallisuus:

- Pasivirta&Kosola: Vaatimustenhallinnan soveltaminen puolustusvoimissa, PEMATOS, Edita Prima oy, Helsinki 2004
- Kosola: Suorituskyvyn elinjakson hallinta, MPKK Sotatekniikan laitos, julkaisusarja 5, nro 7/2007.
- Puolustusvoimien strategisen suunnittelun, hankeohjauksen ja hanketoiminnan (projektitoiminta) sekä hankintatoimen ohjeistus (erikseen käskettävät PE:n suunnitteluosaston, materiaaliosaston ja kaupallisen osaston ohjeet ja normit).
- Puolustusvoimien vaatimustenhallintaopas 2013: Kosola

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan numeerisesti määräyksen HJ486 mukaisesti. Opintojakson arvosana muodostaa 50% EUK:n sotatekniikan arvosanasta.

4.5 Tutkimuskoulutus (8 op)

Johtaminen

1EUK1.13 Johtamisen tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)

Tavoite:

Opintojakson jälkeen opiskelija ymmärtää tutkimusprosessin luonteen. Opiskelija osaa tuottaa luotettaviin lähteisiin perustuvaa ymmärrettävää ja perusteltua tekstiä. Painopiste on olemassa olevan lähteistön kriittisessä arvioinnissa, tutkimusprosessin suunnittelussa sekä perustellusti ja ymmärrettävästi kirjoitetun tutkimusraportin tuottamisessa.

Opetusmenetelmä on tutkimusprosessin läpivienti. Tutkijavalmiuksien kehittämisen myötä opiskelija syventää perustutkinnossa saavutettuja tutkijavalmiuksia ja laatii: 1. Tieteelliset vaatimukset täyttävän, laajahkon tutkimuksen tutkimussuunnitelman, joka sisältää lähdemateriaalianalyysin tutkimuksen ydinlähteistöstä. 2. Tutkimusraportin 3. Artikkelin kirjoittaminen tutkimusraportin pohjalta.

Sisältö:

Opintojakso koostuu kertaavista menetelmäopinnoista, ohjatusta seminaarityöskentelystä ja tutkimustyöjaksoista. Menetelmäopinnojen painopiste on näkökulma-asettelun ja tutkimusongelman analysoinnissa, johtamisen ja sotilaspedagogiikan tutkimukseen soveltuvien menetelmien tutustumisessa ja niiden soveltuvuuden arvioinnissa sekä lähteistön kriittisessä analysoinnissa. Nämä tekijät painottuvat ja muotoutuvat tutkimusaiheen edellyttämien painotusten mukaan.

Kirjallisuus:

Kirjallisuusluettelo toimii opiskelijan tukena. Tästä luettelosta valitaan ne teokset, joiden avulla tutkimustyön metodin osaaminen syvennetään. Lähtökohtaisesti kukin opiskelija valitsee itse omaa tutkimustyötään parhaiten palvelevat teokset.

- Alkula et. al (1995): Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät.
- Eco (1995): Oppineisuuden osoittaminen eli miten tutkielma tehdään.
- Eskola & Suoranta (1999): Johdatus laadulliseen tutkimukseen.
- Hirsijärvi et. al (1986): Tutkimus ja sen raportointi
- Hirsijärvi et. al (1997): Tutki ja kirjoita
- Hirsijärvi (2000): Tutkimushaastattelu
- Huhtinen (toim.) (2002): Sotilasjohtamisen tutkimuksen tieteenfilosofiset menetelmät.
- Vilkkä & Airaksinen (2003): Toiminnallinen oppinäytetyö

- Gadamer & Hans-Georg (2004): Hermeneutiikka. Ymmärtäminen tieteissä ja filosofiassa. Suomentanut Ismo Nikander
- Kiikeri & Ylikoski (2004): Tiede tutkimuskohteena. Filosofinen johdatus tieteen tutkimukseen
- Karlöf & Lövingsson (2004): Johtamisen näkökulmat. Peruskäsitteitä ja -malleja. Suomentanut Maarit Tillman
- Kampainen et. al (2002): Tulevaisuudentutkimus. Perusteet ja sovellukset
- Kuula (1999): Toimintatutkimus. Kenttätyötä ja muutospyrkimyksiä.
- Metsämuuronen (2000): Laadullisen tutkimuksen perusteet.
- Pääesikunta (2003): Puolustusvoimien projektiohje.
- Töttö (1997): Pirallinen positivismi. Kysymyksiä laadulliselle tutkimukselle.
- Töttö (2000): Pirallisen positivismin paluu. Laadullisen ja määrällisen tarkastelua.
- Vapaavuori & von Bruun (toim.) (2003): Miten tutkimme tulevaisuutta. Toinen, uudistettu painos.
- Järvinen, Koivisto, Poikela (2002): Oppiminen työssä ja työyhteisössä.
- Järvinen, P & Järvinen, A (2004): Tutkimustyön metodeista.
- Moilanen, R (2001): Oppivan organisaation mahdollisuudet.
- Niikko, A (2003): Fenomenografia kasvatustieteellisessä tutkimuksessa.
- Kaikkonen, P (1999): Laadullinen tutkimus kasvatusta- ja opetustyössä.
- Kyrö, P (2003): Tieteellinen tutkimusprosessi.
- Heikkinen, Huttunen, Moilanen (1999): Siinä tutkija missä tekijä.
- Toiskallio, J (toim)(1998): Toimintakyky sotilaspedagogiikassa.
- Tuomi, Sarajarvi (2004): Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi.
- Metsämuuronen, J (2003): Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä.

Arviointi:

Opintojaksolla laaditaan 1 etätehtävä, joka on suoritettava hyväksytysti. Etätehtävä arvostellaan hyväksytty/hylätty.

1EUK1.14 Seminaarityöskentely (1 op)

Tavoite:

Seminaarien (2 kpl) tavoitteena on harjoitella tieteellisen tutkimuksen tekemistä ja perehtyä yleisesti tutkimuksen rakenteeseen, tieteelliseen kirjoittamiseen sekä lähdeaineiston ja tutkimuskirjallisuuden hakuun, valintaan ja käyttöön. Samalla opiskelijat harjaantuvat jälleen (pro gradu -vaiheen jälkeen) tieteelliseen seminaarikäytäntöön.

Sisältö:

Seminaarityöskentely koostuu kahdesta periodista. Ensimmäisessä periodissa esitellään tutkimussuunnitelma (lokakuu). Toisessa periodissa harjaannutaan tieteelliseen

kirjoittamiseen ja lähdekritiikkiin sekä esitetään työn pääkysymykset, viitekehys, tutkimusasetelma, metodi ja työn johdanto sekä yhden pääluvun runko (tammi-helmikuu). Seminaaritöistä saadun palautteen avulla viimeistellään esiupseerikurs-sin tutkielma.

Seminaarit toteutetaan integroidusti johtamisen ja sotilaspedagogiikan pääoppiai-neiden välillä.

Kirjallisuus:

Määritellään kunkin aihealueen mukaisesti.

Arviointi:

Opintojaksolla laaditaan 1 etätehtävä, joka on suoritettava hyväksytysti. Seminaariesitelmät arvostellaan hyväksytty/hylätty.

1EUK1.15 Johtamisen tutkimustyöjaksot (6 op)**Tavoite:**

Opiskelija palauttaa mieleen tutkimusprosessin perehtymällä alan tutkimuksiin ja menetelmiin, kirjoittamalla tutkimusraportin sekä osallistumalla seminaarityösken-telyyn. Opintojakson tavoitteena on integroida ja syventää aiemmin opittua tietoa sekä harjoitella tieteellistä argumentointia.

Esiupseerikurssin tutkielma on itsenäinen tutkimusraportti, joka voi kuitenkin olla samalla tutkimustilanteen kartoitus yleisesikuntaupseerikurssin diplomityölle.

Sisältö:

Esiupseerikurssin läpivientisuunnitelman mukaan tutkimustyöjaksot koostuvat käy-tännössä kolmesta, noin viikon mittaisesta jaksosta sekä opiskelijan itsensä määritte-lemistä ajankohdista, jolloin hän tutkielmaansa laatii.

Esiupseerikurssin läpivientisuunnitelmaan sisältyy myös neljäs, noin viikon mittai-nen tutkimustyöjakso, jolloin opiskelijat laativat tutkielmaansa jättämisen jälkeen työstään artikkelin. Valitut artikkelit esitellään JOSPEL:n artikkeliseminaarissa ke-säkuussa.

Kirjallisuus:

Tutkija valitsee omatoimisesti.

Arviointi:

Määräaikaan mennessä jätetty tutkielma, joka arvostellaan asteikolla 1–5 tai Approbatur-Laudatur.

Operaatiotaito ja taktiikka

2EUK1.6 Operaatiotaidon ja taktiikan tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)

Tavoite:

Esiupseerikurssin tutkimuskoulutuksen tavoitteena on kerrata aiemmin opittua tutkimusosaamista syventäen sitä opiskelijan tutkielman aihealueella ajankohtaisten teemojen kautta.

Operaatiotaidon ja taktiikan tutkijakoulutuksen tavoitteena on

- 1) antaa ymmärrys tieteellisen toiminnan perusteista,
- 2) antaa ymmärrys tutkivan työotteen merkityksestä,
- 3) antaa perusteet tieteelliselle kirjoittamiselle ja raportoinnille ja
- 4) antaa kyky soveltaa oman alansa tieteellistä ajattelua ja tutkimusmenetelmiä tulevilla työtehtävissä.

Sisältö:

Opintojakson tarkoituksena on kehittää opiskelijan valmiuksia tutkimustyöhön, sen suunnitteluun, lähteiden asianmukaiseen käyttöön, omaan analyttiseen päättelyyn ja itsenäiseen tieteelliseen esitystapaan. Opiskelija syvenyy kokonaisvaltaiseen tutkimusprosessiin perehtymällä operaatiotaidon ja taktiikan tutkimuksiin ja menetelmiin.

Opintojakson suorittaneelta edellytetään sellaista perehtyneisyyttä omaan tutkimusalaansa, joka mahdollistaa tutkimuksen tekemisen uuden tiedon luomiseksi.

Kirjallisuus:

- Huttunen, Mika: Näkökulmia taktiikkaan – Taktiikan käsite ja taktiikan keinot tulkinnan kohteena. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2005.
- Ajatuksia operaatiotaidon ja taktiikan laadullisesta tutkimuksesta. (Toim.) Mika Huttunen ja Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2008.
- Metteri, Jussi: Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät operaatiotaidon ja taktiikan tutkimuksessa. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2006.
- Taktiikan laitoksen opinnäytetöiden ohjaajan opas. (Toim.) Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2009.
- Määräys / MPKK: MPKKHSM – Opintojen arvostelu Maanpuolustuskorkeakoulussa (HH407 1.8.2011)
- Ohje / TAKTL: Taktiikan laitoksen ohje opinnäytetöistä (2009).

Arviointi:

Tieteenalakohvaisia menetelmäopintoja ei arvioida numeerisesti, mutta niiden opintopistemäärät hyväksytään suoritetuiksi osallistumisen ja oppimistehtävien kontrollinnilla. Taktiikan laitoksen tutkimusryhmän jatkotutkinnon vastuuopettaja arvioi opiskelijoiden laatimat menetelmätehtävät.

Arviointiasteikkona on hyväksytty / hylätty -arviointiperiaate

2EUK1.7 Seminaarityöskentely (1 op)**Tavoite:**

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii tieteellisellä menetelmällä ratkaista tutkimusongelman, raporttoimaan sen kirjallisesti, puolustamaan keskustelussa tutkimussuunnitelmaansa ja tutkimustuloksiaan ja harjaantuu esittämään itseänsiä johtopäätöksiä.

Seminaarien tavoitteena on harjoitella tieteellisen tutkimuksen tekemistä ja perehtyä yleisesti tutkimuksen rakenteeseen, tieteelliseen kirjoittamiseen sekä lähdeaineiston ja tutkimuskirjallisuuden hakuun, valintaan ja käyttöön. Lisäksi opintojakso harjaantuttaa tieteelliseen argumentointiin ja omien valintojen perusteleamiseen.

Lisäksi seminaarityöskentelyn tavoitteena on varmistaa tutkimuksen eteneminen käsketyssä aikataulussa sekä antaa opiskelijalle palautetta jo tehdystä työstä.

Sisältö:

Opintojakso sisältää kaksi tutkimusseminaaria, jotka sisältävät oppilasalustuksia, tieteellisen keskustelun harjoittelua, opponointeja ja kirjallisia esityksiä. Opettaja toimii asiantuntijana, luo resurssit ja ohjaa opiskelijoita seminaari-istunnoissa ja kahdenvälisin ohjaustapahtumien.

Kirjallisuus:

- Huttunen, Mika: Näkökulmia taktiikkaan – Taktiikan käsite ja taktiikan keinot tulkinnan kohteena. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2005.
- Ajatuksia operaatiotaidon ja taktiikan laadullisesta tutkimuksesta. (Toim.) Mika Huttunen ja Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2008.
- Metteri, Jussi: Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät operaatiotaidon ja taktiikan tutkimuksessa. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2006.
- Taktiikan laitoksen opinnäytetöiden ohjaajan opas. (Toim.) Jussi Metteri. Maanpuolustuskorkeakoulu, Taktiikan laitos. Helsinki 2009.

- Määräys / MPKK: MPKKHSM – Opintojen arvostelu Maanpuolustuskorkeakoulussa (HH407 1.8.2011)
- Ohje / TAKTL: Taktiikan laitoksen ohje opinnäytetöistä (2009).

Arviointi:

Seminaariesitelmät arvostellaan läpäisyperiaatteella.

2EUK1.8 Operaatiotaidon ja taktiikan tutkimustyöjaksot (6 op)

Tavoite:

Opiskelija palauttaa mieleen tutkimusprosessin perehtymällä alan tutkimuksiin ja menetelmiin, tekemällä pienimuotoisen tutkimuksen ja kirjoittamalla tutkimusraportin. Opintojakson tavoitteena on integroida ja syventää aiemmin opittua tietoa sekä harjoitella tieteellistä argumentointia. Esiupseerikurssin tutkielma on proseminaarissa itsenäinen tutkimusraportti.

Opiskelija kykenee itsenäiseen tutkimustyöhön ja laatii vaaditun esiupseerikurssin tutkielman annetussa määräajassa.

Sisältö:

Opintojaksojen sisällöllinen ilmentymä on tutkimusprosessin looginen jäsentyminen ja tutkielman raportointi, arkikielessä ”tutkielma”.

Esiupseerikurssin tutkielma on esiupseerin opintovaatimusten mukainen itsenäinen opinnäytetyö. Sen tarkoituksena on kehittää opiskelijan valmiuksia tutkimustyöhön, sen suunnitteluun, lähteiden asianmukaiseen käyttöön, omaan analyttiseen päättelyyn ja itsenäiseen tieteelliseen esitystapaan. Opiskelija syvennyy kokonaisvaltaiseen tutkimusprosessiin perehtymällä oppiaineensa tutkimuksiin ja menetelmiin, tekemällä tutkielman sekä osallistumalla ainelaitosten järjestämään seminaarityöskenteelyyn. Tutkielmassaan opiskelijan on osoitettava kykyä sekä tieteellisen ajattelun soveltamiseen että ongelmien käsittelyyn ja esittämiseen.

Esiupseerikurssin suorittaneelta edellytetään sellaista perehtyneisyyttä omaan tutkimusalaansa, joka mahdollistaa tutkimuksen tekemisen uuden tiedon luomiseksi. Tutkielma voi olla vallitsevan tutkimustilanteen ja siihen liittyvän tutkimusongelman kartoitus. Se voi myös olla aiheeltaan ja lähtökohdiltaan ammatillisesti soveltava ja työelämää kehittävä tutkimus. Esiupseerikurssin tutkielma on pyrittävä laatimaan siten, että se on mahdollista laajentaa yleisesikuntaupseerikurssin diplomityöksi.

Esiupseerikurssin tutkielmalta edellytetään 20–40 tekstisivun laajuutta. Tutkielman lähde- ja viiteluettelot sekä liitesivut eivät sisälly mainittuihin sivumääriin.

Kirjallisuus:

Tutkimustyöjaksolla opiskelija saa itse valita tutkimustyöhönsä parhaiten soveltuvat menetelmä- ja tutkimuskirjallisuuden sekä muut lähteet.

Arviointi:

Tutkimustyöjakson ei arvioida erikseen. Koko tutkimusopetuksen opinnoista arvioidaan ainoastaan tutkimustyö, joka arvioidaan ”Opintojen arviointi ja arvostelu Maanpuolustuskorkeakoulussa” määräyksen (HJ 486) mukaisesti.

Strategia**2EUK2.3 Strategian tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)****Tavoite:**

Esiupseerikurssin tutkielma on esiupseerin opintovaatimusten mukainen itsenäisen opinnäytetyö. Opiskelija kykenee itsenäiseen tutkimustyöhön laatimalla tutkielman annetussa määräajassa. Sen tarkoituksena on kehittää opiskelijan valmiuksia tutkimustyöhön, sen suunnitteluun, lähteiden asianmukaiseen käyttöön, omaan analyttiseen päättelyyn ja itsenäiseen tieteelliseen esitystapaan. Opiskelija syvenyy kokonaisvaltaiseen tutkimusprosessiin perehtymällä oppiaineensa tutkimuksiin ja menetelmiin, tekemällä tutkielman sekä osallistumalla ainelaitosten järjestämään seminaarityöskentelyyn.

Tutkielmassaan opiskelijan on osoitettava kykyä sekä tieteellisen ajattelun soveltamiseen että ongelmien käsittelyyn ja esittämiseen. Opiskelija osaa soveltaa omassa tutkimustyössään valitsemaansa teoriaperustaa ja tutkimusmetodiikkaan.

Sisältö:

Opiskelija perehtyy oman tutkimusaiheen ja lähestymistavan kannalta keskeisiin tieteenalan teoriaperusteisiin ja tutkimusmetodiikkaan.

Kirjallisuus:

Opintojakson tarkempi kirjallisuus käsketään opintojaksokäskyssä.

Oheismateriaalia:

- Baylis, John & Wirtz, James, Gray, Colin S. & Cohen, Eliot (eds.): Strategy in the Contemporary World 3rd edition (2010).
- Bull, Hedley: The Anarchical Society (3. tai uudempi laitos)
- Hakovirta, Harto: Maailmanpolitiikka: Teoria ja todellisuus (2002).
- Hirsjärvi, Remes & Sajavaara: Tutki ja kirjoita (2009)
- Jackson, Robert & Sørensen, Georg: Introduction to International Relations: Theories and approaches (3rd ed. 2007 tai uudempi)
- Russett, Bruce & Starr, Harvey & Kinsella, David: World Politics: The Menu for Choice 9th edition (2010).
- Waltz, Kenneth: Theory of International Politics (1979)
- Wendt, Alexander: Social Theory of International Politics (2002)
- Opetusmoniste strategian alan tutkimusmenetelmistä, 45 sivua (StratL opetusmoniste).

Arviointi:

Kurssista ei saa arvosanaa. Opintojakso arvostellaan hyväksytty/hylätty. Jatkuva arviointi.

2EUK2.4 Seminaarityöskentely (1 op)**Tavoite:**

Seminaarin tavoitteena on harjoitella tieteellisen tutkimuksen tekemistä ja perehtyä yleisesti tutkimuksen rakenteeseen, tieteelliseen kirjoittamiseen sekä lähdeaineiston ja tutkimuskirjallisuuden hakuun, valintaan ja käyttöön.

Seminaari koostuu kahdesta jaksosta. Ensimmäisen jakson tavoitteena on, että opiskelijalla on perusteet aloittaa itsenäinen työskentely. Toisessa seminaarissa opiskelija esittää vähintään työnsä johdannon (painopiste tutkimuskysymyksissä ja -menetelmässä) sekä päälukujen suunnitellun sisällön. Tarkoituksena on varmistua työn etenemisestä suunnitelman mukaisesti.

Sisältö:

Seminaari koostuu kahdesta jaksosta. Ensimmäisen jakson tavoitteena on, että opiskelijalla on perusteet aloittaa itsenäinen työskentely. Toisessa seminaarissa opiskelija esittää vähintään työnsä johdannon (painopiste tutkimuskysymyksissä ja -menetelmässä) sekä päälukujen suunnitellun sisällön. Tarkoituksena on varmistua työn etenemisestä suunnitelman mukaisesti.

Kirjallisuus:

Määräys opintojen arvioinnista ja arvostelusta Maanpuolustuskorkeakoulussa (HJ 486) ja seminaarikäsky.

Tutkija määrittää muun aiheeseen liittyvän kirjallisuuden.

Arviointi:

Opintojaksosta ei saa arvosanaa, se arvostellaan hyväksytty/hylätty.

Jatkuva arviointi.

2EUK2.5 Strategian tutkimustyöjaksot (6 op)**Tavoite:**

Opiskelija palauttaa mieleen tutkimusprosessin perehtymällä tutkimusalan kirjoituksiin ja menetelmiin sekä osallistumalla seminaarityöskentelyyn.

Opintojakson tavoitteena on integroida ja tavoite syventää aiemmin opittua tietoa sekä harjoitella tieteellistä argumentointia.

Esiupseerikurssin tutkielma on itsenäinen tutkimusraportti, joka voi kuitenkin olla samalla tutkimustilanteen kartoitus yleisesikuntaupseerikurssin diplomityölle.

Sisältö:

Opiskelijan laatiman ja ohjaajien/professorin hyväksymän tutkimussuunnitelman mukainen.

Kirjallisuus:

Määräys opintojen arvioinnista ja arvostelusta Maanpuolustuskorkeakoulussa (HJ 486).

Tutkija määrittää yhdessä ohjaajan kanssa aiheeseen liittyvän kirjallisuuden.

Arviointi:

Työ arvioidaan määräyksen opintojen arviointi ja arvostelu Maanpuolustuskorkeakoulussa (HJ 486) mukaisesti.

Sotahistoria

2EUK3.3 Sotahistorian tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)

Tavoite:

Tavoitteena on palauttaa mieliin ja syventää aiempien tutkimusmenetelmäopintojen keskeiset osat. Opintojaksolla perehdytään myös lähdemateriaalin hankintaan ja erilaisten arkistojen ja teknisten apuvälineiden käyttöön tutkimuksessa.

Päätavoitteena on 20 – 40 sivun tutkielman laatiminen, jonka tarkoituksena on harjannuttaa opiskelijaa tutkimustyön laadinnassa, sen suunnittelussa, lähteiden kriittiseen käytössä, analyttisten johtopäätösten tekemisessä ja tieteellisessä esitystavassa.

Sisältö:

Opintojakson sisältö on opiskelijoille merkittävältä osin tuttua perusopintojen tutkimuskoulutuksesta. Opiskelija palauttaa mieleen kokonaisvaltaiseen tutkimusprosessin perehtymällä oppiaineensa tutkimuksiin ja menetelmiin. Opintojaksolla harjaannutetaan historian tutkimuksen menetelmien perusteisiin, tutkimussuunnitelmien laadintaan ja tieteelliseen esitystapaan.

Opettajan rooli asiantuntijana korostuu; opettaja välittää tietoa sekä ohjaa ja kontrolloi oppimisprosessia.

Kirjallisuus:

- Lauerma, Matti: Sotahistorian tutkimuksen problematiikkaa ja metodiikkaa. Tiede ja Ase. Suomen Sotatieteellisen Seuran vuosijulkaisu n:o 35, 1977.
- Lappalainen, Jussi T.: 2002. Haluatko historianankirjoittajaksi? (SKS, Gummerus 2002).

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan periaatteella hyväksytty/hylätty. Opintojakson hyväksytty suorittaminen edellyttää osallistumista läpiviennin mukaisen opetukseen.

2EUK3.4 Seminaarityöskentely (1 op)

Tavoite:

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija oppii tieteellisellä menetelmällä ratkaistaan tutkimusongelman, raporttoimaan sen kirjallisesti, puolustamaan keskustelussa tutkimussuunnitelmaansa ja tutkimustuloksiaan ja harjaantuu esittämään itseänsiä johtopäätöksiä.

Opinnäytetöihin liittyvillä seminaareilla pyritään lisäämään osallistujien tutkijavalmiuksia ja luomaan johdonmukaiset edellytykset opiskelijan työn valmistumiselle käskettyyn määräaikaan mennessä.

Sisältö:

Opintojakso sisältää kaksi tutkimusseminaaria, jotka sisältävät oppilasalustuksia, tieteellisen keskustelun harjoittelua, opponointeja ja kirjallisia esityksiä. Opettaja toimii asiantuntijana, luo resurssit ja ohjaa opiskelijoita seminaari-istunnoissa ja kahdenvälisin ohjaustapahtumin.

Opiskelija oppii tieteellisellä menetelmällä ratkaisemaan tutkimusongelman, raporttoimaan sen kirjallisesti ja puolustamaan keskustelussa tutkimussuunnitelmaansa ja rajatulla aihealueella itsenäiseen ajatteluun perustuvia tutkimustuloksiaan.

Kirjallisuus:

Sotahistorian laitoksen seminaariohje 2013. (jaetaan opintojen alussa)

Arviointi:

Kuhunkin seminaariin on tuotava tutkimusprosessin mukainen työn vaihe, jonka hyväksyttävän minimitasen määrittää työn 1.ohjaaja.

2EUK3.5 Sotahistorian tutkimustyöjakso (6 op)

Tavoite:

Opiskelija kykenee itsenäiseen tutkimustyöhön ja laatii vaaditun esiupseerikurssin tutkielman (20 – 40 sivua) annetussa määräajassa.

Sisältö:

Opiskelija tekee itsenäisesti opinnäytetyötänsä. Opintojakson sisältö on opiskelijoille merkittävältä osin tuttua perusopintojen tutkimuskoulutuksesta.

Tutkimustyöjaksojen sisältö on sidottu tutkielman tekoprosessiin, esimerkiksi: 1) perehtymisvaihe, 2) suunnitteluvaihe, 3) toteuttamisvaihe ja 4) raportointivaihe.

Peräkkäisiin toimintavaiheisiin jaettu esitys yksinkertaistaa tutkimusprosessin mallia. Kuitenkin harvoin tutkimus etenee näin selkeän portaittaisesti. Eri vaiheita toteutetaan samanaikaisesti, aiempiin vaiheisiin joudutaan palaamaan hyvinkin useasti, valittu tutkimusmenetelmä asettaa omat ehtonsa ja jokainen tutkija valitsee itselleen sopivimman työskentelyjärjestyksen.

Kirjallisuus:

MPKK:n ohjeet opinnäytteen laadinnasta.

Arviointi:

MPKK:n opintojen arviointi ja arvostelumääräyksen mukaisesti (HJ 486).

Sotilaspedagogiikka**3EUK1.3 Sotilaspedagogiikan tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)****Tavoite:**

Opintojakson jälkeen opiskelija ymmärtää tutkimusprosessin luonteen. Opiskelija osaa tuottaa luotettaviin lähteisiin perustuvaa ymmärrettävää ja perusteltua tekstiä. Painopiste on olemassa olevan lähteistön kriittisessä arvioinnissa, tutkimusprosessin suunnittelussa sekä perustellusti ja ymmärrettävästi kirjoitetun tutkimusraportin tuottamisessa.

Opetusmenetelmä on tutkimusprosessin läpivienti. Tutkijavalmiuksien kehittämisen myötä opiskelija syventää perustutkinnossa saavutettuja tutkijavalmiuksia ja laatii: 1. Tieteelliset vaatimukset täyttävän, laajahkon tutkimuksen tutkimussuunnitelman, joka sisältää lähdemateriaalianalyysin tutkimuksen ydinlähteistöstä. 2. Tutkimusraportin 3. Artikkelin kirjoittaminen tutkimusraportin pohjalta.

Sisältö:

Opintojakso koostuu kertaavista menetelmäopinnoista, ohjatusta seminaarityöskentelystä ja tutkimustyöjaksoista. Menetelmäopinnot painopiste on näkökulma-asettelun ja tutkimusongelman analysoinnissa, johtamisen ja sotilaspedagogiikan tutkimukseen soveltuviin menetelmien tutustumisessa ja niiden soveltuvuuden arvioinnissa sekä lähteistön kriittisessä analysoinnissa. Nämä tekijät painottuvat ja muotoutuvat tutkimusaiheen edellyttämien painotusten mukaan.

Kirjallisuus:

Kirjallisuusluettelo toimii opiskelijan tukena. Tästä luettelosta valitaan ne teokset, joiden avulla tutkimustyön metodin osaaminen syvennetään. Lähtökohtaisesti kukin opiskelija valitsee itse omaa tutkimustyötään parhaiten palvelevat teokset.

- Alkula et. al (1995): Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät.
- Eco (1995): Oppineisuuden osoittaminen eli miten tutkielma tehdään.
- Eskola & Suoranta (1999): Johdatus laadulliseen tutkimukseen.
- Hirsijärvi et. al (1986): Tutkimus ja sen raportointi.

- Hirsijärvi et. al (1997): Tutki ja kirjoita.
- Hirsijärvi (2000): Tutkimushaastattelu.
- Huhtinen (toim.) (2002): Sotilasjohtamisen tutkimuksen tieteenfilosofiset menetelmät.
- Vilkkä & Airaksinen (2003): Toiminnallinen opinnäytetyö.
- Gadamer & Hans-Georg (2004): Hermeneutiikka. Ymmärtäminen tieteissä ja filosofiassa. Suomentanut Ismo Nikander.
- Kiikeri & Ylikoski (2004): Tiede tutkimuskohteena. Filosofinen johdatus tieteen tutkimukseen.
- Karlöf & Lövingsson (2004): Johtamisen näkökulmat. Peruskäsitteitä ja -malleja. Suomentanut Maarit Tillman.
- Kamppinen et. al (2002): Tulevaisuudentutkimus. Perusteet ja sovellukset.
- Kuula (1999): Toimintatutkimus. Kenttätyötä ja muutospyrkimyksiä.
- Metsämuuronen (2000): Laadullisen tutkimuksen perusteet.
- Pääesikunta (2003): Puolustusvoimien projektiohje.
- Töttö (1997): Pirallinen positivismi. Kysymyksiä laadulliselle tutkimukselle.
- Töttö (2000): Pirallisen positivismin paluu. Laadullisen ja määrällisen tarkastelua.
- Vapaavuori & von Bruun (toim.) (2003): Miten tutkimme tulevaisuutta. Toinen, uudistettu painos.
- Järvinen, Koivisto, Poikela (2002): Oppiminen työssä ja työyhteisössä.
- Järvinen, P & Järvinen, A (2004): Tutkimustyön metodeista.
- Moilanen, R (2001): Oppivan organisaation mahdollisuudet.
- Niikko, A (2003): Fenomenografia kasvatustieteellisessä tutkimuksessa.
- Kaikkonen, P (1999): Laadullinen tutkimus kasvatus- ja opetustyössä.
- Kyrö, P (2003): Tieteellinen tutkimusprosessi.
- Heikkinen, Huttunen, Moilanen (1999): Siinä tutkija missä tekijä.
- Toiskallio, J (toim)(1998): Toimintakyky sotilaspedagogiikassa.
- Tuomi, Sarajarvi (2004): Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi.
- Metsämuuronen, J (2003): Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä.

Arviointi:

Opintojaksolla laaditaan 1 etätehtävä, joka on suoritettava hyväksytysti. Etätehtävä arvostellaan hyväksytty/hylätty.

3EUK1.4 Seminaarityöskentely (1 op)**Tavoite:**

Seminaarien (2 kpl) tavoitteena on harjoitella tieteellisen tutkimuksen tekemistä ja perehtyä yleisesti tutkimuksen rakenteeseen, tieteelliseen kirjoittamiseen sekä lähdeaineiston ja tutkimuskirjallisuuden hakuun, valintaan ja käyttöön. Samalla opis-

kelijat harjaantuvat jälleen (pro gradu -vaiheen jälkeen) tieteelliseen seminaarikäytäntöön.

Sisältö:

Seminaarityöskentely koostuu kahdesta periodista. Ensimmäisessä periodissa esitellään tutkimussuunnitelma (lokakuu). Toisessa periodissa harjaannutaan tieteelliseen kirjoittamiseen ja lähdekritiikkiin sekä esitetään työn pääkysymykset, viitekehys, tutkimusasetelma, metodi ja työn johdanto sekä yhden pääluvun runko (tammi-helmikuu). Seminaaritöistä saadun palautteen avulla viimeistellään esiupseerikurssin tutkielma.

Seminaarit toteutetaan integroidusti johtamisen ja sotalaspedagogiikan pääoppiainneiden välillä.

Kirjallisuus:

Määritellään kunkin aihealueen mukaisesti.

Arviointi:

Opintojaksolla laaditaan 1 etätehtävä, joka on suoritettava hyväksytysti.

Seminaariesitelmät arvostellaan hyväksytty/hylätty.

3EUK1.5 Sotalaspedagogiikan tutkimustyöjaksot (6 op)

Tavoite:

Opiskelija palauttaa mieleen tutkimusprosessin perehtymällä alan tutkimuksiin ja menetelmiin, kirjoittamalla tutkimusraportin sekä osallistumalla seminaarityöskentelyyn. Opintojakson tavoitteena on integroida ja syventää aiemmin opittua tietoa sekä harjoitella tieteellistä argumentointia.

Esiupseerikurssin tutkielma on itsenäinen tutkimusraportti, joka voi kuitenkin olla samalla tutkimustilanteen kartoitus yleisesikuntaupseerikurssin diplomityölle.

Sisältö:

Esiupseerikurssin opetusohjelman mukaan tutkimustyöjaksot koostuvat käytännössä kolmesta, noin viikon mittaisesta jaksosta sekä opiskelijan itsensä määrittelemistä ajankohdista, jolloin hän tutkielmaansa laatii.

Esiupseerikurssin läpivientisuunnitelmaan sisältyy myös neljäs, noin viikon mittainen tutkimustyöjakso, jolloin opiskelijat laativat tutkielmansa jättämisen jälkeen työstään artikkelin. Valitut artikkelit esitellään JOSPEL:n artikkeliseminaarissa ke-äkuussa.

Kirjallisuus:

Tutkija valitsee omatoimisesti.

Arviointi:

Määäääikaan mennessä jätetty tutkielma, joka arvostellaan asteikolla 1–5 tai Approbatur - Laudatur.

Sotatekniiikka**4EUK1.7 Sotatekniiikan tai sotatalouden tieteenalakohtaiset menetelmäopinnot (1 op)****Tavoite:**

Menetelmäopinnoissa opiskelija saa käsityksen tekniikasta tieteenalana, tutustuu eri tutkimusmenetelmiin luentojen ja esimerkkien kautta. Opintojakso tukee tutkimustyön laatimista.

Sisältö:

Opintojaksossa esitellään sotatekniiikassa käytettäviä tutkimusmenetelmiä sekä perehdytään aiempiin opinnäytetöihin.

Kirjallisuus:

- Määräys opintojen arvioinnista ja arvostelusta Maanpuolustuskorkeakoulussa (HJ 486).
- Lappalainen, Esa ja Jormakka, Jorma (toim.): Tekniset tutkimusmenetelmät Maan-puolustuskorkeakoulussa. Maanpuolustuskorkeakoulu, Tekniikan laitos Julkaisusarja 5, No 1, Helsinki 2004.
- Nykänen, O. Toimivaa tekstiä, opas toimivaa tekstiä kirjoittaville. Helsinki, 2002.
- Vilkkä, H., Airaksinen, T., Toiminnallinen opinnäytetyö, 2003, Tammi.

Arviointi:

Opintojakso arvostellaan hyväksytty / hylätty.

4EUK1.4 Seminaarityöskentely (1 op)**Tavoite:**

Seminaarin tavoitteena on harjoitella tieteellisen tutkimuksen tekemistä ja perehtyä yleisesti tutkimuksen rakenteeseen, tieteelliseen kirjoittamiseen sekä lähdeaineiston ja tutkimuskirjallisuuden hakuun, valintaan ja käyttöön.

Sisältö:

Seminaari koostuu kahdesta jaksosta. Ensimmäisen jakson tavoitteena on, että opiskelijalla on perusteet aloittaa itsenäinen työskentely. Toisessa seminaarissa opiskelija esittää vähintään työnsä johdannon, tutkimusmenetelmien käytön sekä päälukujen sisällön.

Kirjallisuus:

- Määräys opintojen arvioinnista ja arvostelusta Maanpuolustuskorkeakoulussa (HJ 486)
- Lappalainen, Esa; Jormakka, Jorma (toim.): Tekniset tutkimusmenetelmät Maanpuolustuskorkeakoulussa.

Arviointi:

Opintojakso arvostellaan hyväksytty tai hylätty.

4EUK1.8 Sotatekniikan tai sotatalouden tutkimustyöjaksot (6 op)

Tavoite:

Opintojakson tavoitteena on harjoitella tieteellisen tutkimuksen tekemistä sekä tieteellistä kirjoittamista.

Sisältö:

Opiskelija tekee itsenäisesti opinnäytetyötänsä. Opintojakson sisältö on opiskelijoille merkittävältä osin tuttua perusopintojen tutkimuskoulutuksesta.

Kirjallisuus:

- Määräys opintojen arvioinnista ja arvostelusta Maanpuolustuskorkeakoulussa (HJ 486)
- Lappalainen, Esa; Jormakka, Jorma (toim.): Tekniset tutkimusmenetelmät Maanpuolustuskorkeakoulussa.

Arviointi:

Tutkielma arvioidaan määräyksen opintojen arviointi ja arvostelu Maanpuolustuskorkeakoulussa (HJ 486) mukaisesti.

4.6 Yleiset opinnot (3 op)

6EUK1.1 Orientoivat opinnot ja opintojen reflektointi (1 op)

Tavoite:

Opintojakson jälkeen opiskelija tuntee esiupseerikurssin tavoitteet, sisällön sekä toteuttamisen.

Sisältö:

Kurssin infopäivänä käsitellään seuraavia asiakokonaisuuksia: yleisesikuntaupseerin tutkinto ja opiskelu esiupseerikurssilla, päämäärät, tavoitteet, opetussuunnitelma, ainelaitosten esittely, opintojaksojen toteuttamissuunnitelma, tutkimuskoulutus (aihealueiden valinta, ohjeet) sekä hallinto (palvelussuhteen ehdot kurssin aikana, opiskelijaa koskevat määräykset ja ohjeet)

MPKK:n OAO:n toteuttama luento Johdatus oppimaan oppimiseen.

Kurssin aikaisen ajankohtaisen informaation jakaminen. Tavoitteena on antaa opiskelijoille tietoa opintojen edistymisestä, tulevista opintoihin liittyvistä tapahtumista sekä saada opiskelijoilta palautetta kurssiin liittyvistä asioista.

Kirjallisuus:

Ei kirjallisuutta.

Arviointi:

Opintojaksoa ei arvostella.

6EUK1.2 Kieliopinnot (1 op)

Tavoite:

Opiskelija kehittää vieraskielistä viestintätaitoaan itseohjautuvasti ja yksilöohjauksessa esiupseerikurssin aikana ja motivoi itseään jatkamaan tätä omaehtoista työskentelyä läpi virkauransa.

Sisältö:

Lähtötaitotasotestin tulosten mukaisesti räätälöidään yksilölliset opiskelutavoitteet, joiden saavuttamisella pyritään vieraskielisen käsitteellistämistaidon harjoittamiseen ja kehittämiseen ammatillisesti ja akateemisesti merkityksellisissä viestintätilanteissa.

Kirjallisuus:

Jokaisen opiskelijan lähtötaitotason ja opiskelutavoitteiden mukaisesti valikoituvat materiaalit, sisällöt ja työtavat, jotka räätälöidään yhteistyössä nimetyn ohjaajan kanssa.

Arviointi:

Jatkuva toiminnallisen kielitaidon arviointi palvelee opiskelijaa hänen motivoitautumistaan itseään omaehtoiseen kielitaitonsa kehittämisen. Opintojakso on hyväksytysti suoritettu, kun ohjaaja ja opiskelija tähän tulokseen yhteisesti päätyvät.

5EUK1.3 Fyysinen kasvatus (1 op)**Tavoite:**

Fyysisen kasvatuksen tavoitteena on arvioida kuntotestauksella kurssilaisten henkilökohtainen kunto ja antaa siitä palaute sekä ohjeet oman fyysisen kunnon kehittämiseksi. Lisäksi opiskelijat perehdytetään liikkumisen ja oman fyysisen kunnon merkitykseen osana fyysistä toimintakykyä.

Opiskelija syventää ymmärtämystään henkilöstön hyvän työkyvyn ja työssä viihtymisen merkityksen yksilön ja yksikön toiminnalle ja niiden tuloksellisuudelle. Opiskelija osaa ottaa huomioon kokonaiskuormittumisen, palautumisen ja levon merkityksen osana yksilön toimintakykyä ja oman joukon suorituskykyä.

Sisältö:

Maksimaalinen kestävyystesti (valojänistesti), antropometrinen mittaus, henkilökohtainen palaute testituloksista, henkilökohtainen harjoitteluohje kestävyyskehittämiseksi, luento fyysisen toimintakyvyn kehittämisestä ja ominaisuuksien harjoittamisesta sekä opettajajohtoisia liikuntaharjoituksia (juoksutekniikka, ryhmäliikunta, voimaharjoittelu, pallopelit, muu ohjattu liikunta).

Kirjallisuus:

Ei käytetä kirjallisuutta.

Arviointi:

Ei arvostella.

4.7 Rajavartiolinjan eriytyvät opinnot

Tässä luvussa on esitetty vain ne opintojaksokuvaukset, jotka kuuluvat rajavartiolinjan eriytyviin opintoihin.

Johtaminen (23 op)

Rajavartiolinjan eriytyvät opinnot (12 op)

1EUKRVL5 Rajavartiolaitoksen hankintatoiminta ja hankeohjaus (2 op)

Tavoite:

Opiskelija osaa soveltaa hankintatoimen prosesseja hallintoyksikön johtamistoiminnan osana. Opiskelija ymmärtää hankintatoimeen liittyvät normit ja säädökset.

Sisältö:

Opinnot koostuvat viikon mittaisista lähi- ja etäopinnoista. Opintojaksolla käsiteltäviä aiheita ovat hankintatoimeen liittyvät säädökset, hankinta julkisella sektorilla, hankintasuunnittelu RVL:ssa (A-, B- ja C -nimikkeet), hankinnat, kilpailutus ja suorahankinta. Lähiopinnot käsittävät hankintatoiminnan ja hankeohjauksen perusteiden opetuksen. Etäopinnot toteutetaan verkko-opetuksena ja opetukseen kuuluu harjoitustehtäviä ja testejä.

Arviointi:

Opintojaksosta järjestetään tentti, jonka hyväksytty suorittaminen on edellytys opintojakson hyväksytylle suorittamiselle. Opintojakson arvosana muodostuu tentin arvosanan mukaan. Opintojakso arvioidaan numeraalisesti asteikolla 0–5.

Kirjallisuus:

- Luennoilla jaettu materiaali
- Julkisista hankinnoista annettu laki (348/2007)
- Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot palveluhankinnoista (JYSE 2009 PALVELUT tai uudempi)
- Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot tavarahankinnoissa (JYSE 2009 TAVARAT tai uudempi)
- Julkisen hallinnon IT-hankintojen yleiset sopimusehdot (JIT 2007 tai uudempi)
- Puolustus- ja turvallisuushankintojen direktiivi (2009/81/EY)
- RVLPAK D.3 (Rajavartiolaitoksen materiaalmääräys)
- RVLPAK D.8 (Rajavartiolaitoksen hankintamääräys)

Arviointi:

Opintojaksoista järjestetään tentti, jonka hyväksytty suorittaminen on edellytys opintojakson hyväksytylle suorittamiselle. Opintojakson arvosana muodostuu tentin arvosanan mukaan. Opintojakso arvostellaan numeraalisesti asteikolla 0–5.

1EUKRVL6 Rajavartiolaitoksen johtaminen (4 op)**Tavoite:**

Opiskelija osaa soveltaa henkilöstövoimavarojen hallinnan periaatteita osana johtamistoimintaa. Lisäksi opiskelija osaa arvioida ja soveltaa rajavartiolaitoksen virkaehtosopimusten kokonaisuutta johtamisen kannalta. Opiskelija ymmärtää valtion toiminnan ja talouden suunnittelujärjestelmän ja tilivelvollisuuden toteuttamisen osana valtionhallintoa ja osaa soveltaa toiminnan ja talouden suunnittelu- ja seurantarajajärjestelmää hallintoyksikön johtamisessa. Opiskelija ymmärtää hallintoyksiköitä eriyttäviä erityispiirteitä kriisiajan suunnittelussa ja johtamisessa. Lisäksi opiskelija ymmärtää hallintoyksikön rajavaltuutettujen toiminnan perusjärjestelyt.

Sisältö:

Opinnot toteutetaan kolmessa osassa.

Opintojakson ensimmäisellä osajaksolla toiminnan ja talouden johtamisen opinnot koostuvat viikon mittaisista lähi- ja etäopinnoista. Etäopinnot käsittävät rajavartiolaitoksen toiminnan ja talouden johtamisen osana valtionhallintoa perusteiden opiskelun. Etäopinnot toteutetaan verkko-opetuksena ja opetukseen kuuluu harjoitustehtäviä ja testejä. Raja- ja merivartiokoulussa toteutettavat lähiopinnot käsittävät toiminnan ja talouden johtamisen opetuksen sekä hallintoyksikön toiminnan ja talouden suunnittelun opetuksen.

Opintojakson toisella osajaksolla ”Henkilöstövoimavarojen johtamisen opinnot” sekä rajavartiolaitoksen hankintatoimen opinnot koostuvat viikon mittaisista lähi- ja etäopinnoista. Etäopinnot toteutetaan verkko-opetuksena ja opetukseen kuuluu harjoitustehtäviä ja/tai testejä. Raja- ja merivartiokoulussa toteutettavat lähiopinnot käsittävät henkilöstövoimavarojen syventävän opetuksen.

Opintojakson kolmannella osajaksolla Vartioston kriisiajan johtamisen opinnot toteutetaan viikon mittaisena lähiopetuksena TH 3 ”ERWIN” –harjoituksen tai vastaavan yhteydessä.

Kirjallisuus:

- (Valtionhallinnon) tulosohjauksen käsikirja 2/2005, s. 9-28, 45–62, ;internet-osoitteessa <http://www.netra.fi/nc/doc/download.asp?id=Tulosohjauksen%20k%E4sikirja;2929;%7BF8CAFB65-2521-4119-BAE6-6231386CA222%7D>

- Sisäasianministeriön hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelma 2012–2015 sekä tulossuunnitelma 2011; internet-osoitteessa [http://www.intermin.fi/intermin/biblio.nsf/CAD1316D23DE6ED9C2257802002501BA/\\$file/352010.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/biblio.nsf/CAD1316D23DE6ED9C2257802002501BA/$file/352010.pdf)
- Sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpano – väliarviointi 2011; internet-osoitteessa <http://www.intermin.fi/intermin/biblio.nsf/vwByTema/3EB0FABF679072EAC225785A004AD789?OpenDocument>
- Hallituksen sisäisen turvallisuuden ohjelma (8.5.2008); internet-osoitteessa [http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/162008/\\$file/162008.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/162008/$file/162008.pdf)
Sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanosuunnitelma; internet-osoitteessa: <[http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/Sisäisen%20turvallisuuden%20ohjelman%20toimeenpanosuunnitelma%20070709/\\$file/Sisäisen%20turvallisuuden%20ohjelman%20toimeenpanosuunnitelma%20070709.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/hankkeet/turva/home.nsf/files/Sisäisen%20turvallisuuden%20ohjelman%20toimeenpanosuunnitelma%20070709/$file/Sisäisen%20turvallisuuden%20ohjelman%20toimeenpanosuunnitelma%20070709.pdf)>
- Yhteiskunnan turvallisuusstrategia. Valtioneuvoston periaatepäätös 16.12.2010
- Rajavartiolaitoksen strategia 2019 (18.3.2009)
- Rajavartiolaitoksen henkilöstöstrategia 2015
- Rajavartiolaitoksen tulokellisuutta tukevan laskentajärjestelmän menetelmäkuvaus (RATU 2009)
- RVLPAK B.1 (Tehtävään määrääminen ja tehtävänimikkeet sekä RVLPJ -palkkausperusteiden vahvistaminen)
- RVLPAK B.3 (Siirtomenettely ja muuttokustannusten korvaaminen)
- RVLPAK B.12 (Tavoite- ja kehityskeskustelut Rajavartiolaitoksessa)

Arviointi:

Opintojakson hyväksytty suorittaminen edellyttää osallistumista lähiopiskelutapaamisiin ja omatoimisten (etä)tehtävien suorittamista. Opintojaksoon sisältyy kaksi kirjallista koulutyötä, joiden perusteella määritetään opintojakson arvosana (painotus 60% TTS ja 40% HR). Opintojakso arvostellaan numeraalisesti 0-5.

1EUKRVL8 Oikeusoppi 1 (1,5 op)

Tavoite:

Opiskelija ymmärtää Suomen oikeusjärjestyksen ja perusoikeuksien merkityksen rajavartiolaitoksen toiminnalle ja osaa ottaa harkinnassaan huomioon rajavartiolaitoksen toimintaa koskevat yleishallinnolliset säädökset.

Sisältö:

Opinnot koostuvat viikon mittaisista lähi- ja etäopinnoista. Lähiopinnot toteutetaan Raja- ja merivartiokoulussa tai Maanpuolustuskorkeakoululla.

Opetus sisältää Suomen oikeusjärjestelmän ja lainsäädännön perusteiden kertauksen sekä perehdyttää opiskelijat rajavartiolaitoksen toimintojen normiston ydinalueeseen.

Opetus sisältää luokkaopetusta, itseopiskelua ja etätehtäviä.

Kirjallisuus:

- Luennoilla jaettu ja käsitelty materiaali
- Husa, Jaakko & Pohjolainen, Teuvo: Julkisen vallan oikeudelliset perusteet (Talentum 2009), sivualue määritetään myöhemmin
- Kulla, Heikki: Hallintomenettelyn perusteet (Gummerus 2004), s. 69–91, 251–334
- Tuomas Ojanen: EU-oikeuden perusteita (2006), s. 43–61, 153–213, 265–284
- Pellonpää, Matti: Euroopan ihmisoikeussopimus, Lakimiesliiton kustannus, Helsinki 2005, s. 9–72, 208–233
- Ojanen, Tuomas: Suomen valtiosäännön perusteita (2001)
- Koskinen-Kulla: Virkamiesoikeuden perusteet (2005) s. 37–227 (2009-painoksessa s. 43–253)
- Ojanen, Tuomas: Johdatus perus- ja ihmisoikeusjuridiikkaan (2009)
- HE 219/2008 vp, hallituksen esitys eduskunnalle rajavartiointia koskevan lainsäädännön sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta
- Rajavartiolaitaki (578/2005) ja siitä johdetut asetukset
- Laki rajavartiolaitoksen hallinnosta (577/2005) ja siitä johdetut asetukset
- Hallintolaki (434/2003)
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- Laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa (579/2005)
- Aluevalvontalaki (755/2000)

Arviointi:

Opintojakson hyväksytty suorittaminen edellyttää osallistumista lähiopiskelutapaamiseen ja omatoimisten (etä)tehtävien suorittamista. Opintojaksoon sisältyy yksi kirjallinen koulutyö, jonka perusteella määritetään opintojakson arvosana. Opintojakso arvostellaan numeraalisesti 0–5.

1EUKRVL9 Oikeusoppi 2 (1,5 op)

Tavoite:

Opiskelija ymmärtää Euroopan unionin toimintaperiaatteet, toimielimet ja oikeusjärjestelmän sekä osaa soveltaa EU:n rajanylitysasetusta (SBC) rajavartiolaitoksen toiminnassa.

Sisältö:

Opinnnot koostuvat viikon mittaisista lähi- ja etäopinnoista. Lähiopinnot toteutetaan Raja- ja merivartiokoulussa tai Maanpuolustuskorkeakoululla.

Opetus sisältää Euroopan unionin oikeusjärjestelmän, toimielimet ja keskeiset toimintaperiaatteet sekä yhdenmetyt rajaturvallisuuskäsitteen (IBM) oikeudellisen perustan.

Opetus sisältää luokkaopetusta, itseopiskelua ja etätehtäviä.

Kirjallisuus:

- Luennoilla jaettu ja käsitelty materiaali
- Council Regulation 415/2003/EC of 27 February 2003 on the issue of visas at the border, including the issue of such visas to seamen in transit;
- Council Directive 2004/38/EC of 29 April 2004 on the right of citizens of the Union and their family members to move and reside freely within the territory of the Member States;
- Council Directive 2004/82/EC of 29 April 2004 on the obligation of carriers to communicate passenger data;
- Council Regulation 2007/2004/EC of 26 October 2004 establishing a European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union;
- Regulation 562/2006/EC of 15 March 2006 of the European Parliament and of the Council establishing a Community Code on the rules governing the movement of persons across borders, and amendments;
- Regulation 1931/2006/EC of 20 December 2006 of the European Parliament and of the Council laying down rules on local border traffic at the external land borders of the Member States and amending the provisions of the Schengen Convention;
- Commission Recommendation C (2006) 5186 final of 6 November 2006 establishing a common "Practical Handbook for Border Guards (Schengen Handbook)" to be used by Member States' competent authorities when carrying out the border control of persons and its amendment C (2008) 2976 final;
- Council Conclusions of 4–5 December 2006 on Integrated Border Management (2768th Justice and Home Affairs Council meeting in Brussels);
- Regulation 863/2007/EC of 11 July 2007 of the European Parliament and of the Council establishing a mechanism for the creation of Rapid Border Intervention Teams and amending Council Regulation (EC) No 2007/2004 as regards that mechanism and regulating the tasks and powers of guest officers;
- Commission "Border Package" communications of 13 February 2008;
- Council Conclusions of 5 and 6 June 2008 on the management of the external borders of the Member States of the European Union (2873rd Justice and Home Affairs Council meeting in Luxembourg);

- Regulation 767/2008/EC of 9 July 2008 of the European Parliament and of the Council concerning the Visa Information System (VIS) and the exchange of data between Member States on short-stay visas;
- Council Directive 2003/110/EC of 25 November 2003 on assistance in cases of transit for the purposes of removal by air;
- Council Decision 2004/191/EC of 23 February 2004 setting out the criteria and practical arrangements for the compensation of the financial imbalances resulting from the application of Directive 2001/40/EC on the mutual recognition of decisions on the expulsion of third-country nationals;
- Council Decision 2004/573/EC of 29 April 2004 on the organisation of joint flights for removals from the territory of two or more Member States, of third-country nationals who are subjects of individual removal orders;
- 20 Guidelines on Forced Return, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 4 May 2005.

Arviointi:

Opintojakson hyväksytty suorittaminen edellyttää osallistumista lähiopiskelutapaamisiin ja omatoimisten (etä)tehtävien suorittamista. Opintojaksoon sisältyy yksi kirjallinen koulutyö tenttiviikolla, jonka perusteella määritetään opintojakson arvostus. Opintojakso arvostellaan numeraalisesti 0–5.

1EUKRVL10 Oikeusoppi 3 (3 op)**Tavoite:**

Opiskelija osaa soveltaa esitutkintaa koskevaa lainsäädäntöä ja osaa toimia harjaantumisen jälkeen hallintoyksikön tutkinnanjohtajana ja pidättämiseen oikeutettuna virkamiehenä. Opiskelija osaa analysoida rajavartiolaitoksen toimialaan kuuluvia rikospauksia. Opiskelija osaa soveltaa PTR- ja muuta viranomaisyhteistyötä koskevaa lainsäädäntöä työtehtävissään.

Sisältö:

Opinnot koostuvat kahden viikon mittaisista lähi- ja etäopinnoista. Lähiopinnot toteutetaan Raja- ja merivartiokoulussa, Maanpuolustuskorkeakoululla ja käräjäoikeudessa.

Opetus sisältää pidättämiseen oikeutetun virkamiehen ja tutkinnanjohtajan tehtäviin sisältyvän säädösaineiston, rikostorjunnan yleisten periaatteiden sekä rikos- ja rikosprosessi-oikeuden perusteiden opetuksen. Lisäksi opetus sisältää PTR- yhteistyötä koskevan lainsäädännön ja viranomaisyhteistyön eri muodot.

Oikeusoppi 3:n opinnot koostuvat noin puolentoista viikon etäopinnoista (40 h) ja noin puolentoista viikon lähiopinnoista (42 h).

Opetus sisältää luokkaopetusta, itseopiskelua ja etätehtäviä.

Kirjallisuus:

- Luennoilla jaettu ja käsitelty materiaali
- Laki poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta (687/200) ja siitä johdetut asetukset
- Poliisilaki (493/1995)
- Poliisiasetus (1112/1995)
- Esitutkintalaki 30.4.1987/449
- Pakkokeinolaki 30.4.1987/450
- Asetus esitutkinnasta ja pakkokeinoista 17.6.1988/575
- Laki sakon ja rikesakon määräämisestä (voimaan L:lla säädettävänä ajankohtana) 27.8.2010/754
- Laki rangaistusmääräysmenettelystä (ks. L 754/2010 41 §) 26.7.1993/692
- Asetus rangaistusmääräysmenettelystä 26.11.1993/1026
- Asetus päiväsakon rahamäärästä 21.5.1999/609
- Laki rikesakkorikkomuksista (voimaan L:lla säädettävänä ajankohtana) 27.8.2010/756
- Laki rikesakkomenettelystä (ks. L 754/2010 41 §) 21.1.1983/66
- Asetus rikesakkorikkomuksista (ks. L 756/2010 18 §) 21.5.1999/610
- Laki oikeudenkäyntiin ja esitutkintaan osallistuvien henkilöiden koskemattomuudesta eräissä tapauksissa 5.1.1994/11
- Sisäasiainministeriön asetus rajavartiolaitoksen menettelystä haltuun otetun omaisuuden säilyttämisessä 25.8.2005/658
- Rikoslaki 19.12.1889/39
- Sisäasiainministeriön asetus rajavartiolaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa tietoonsa tulleesta epäilystä rikoksesta ja käynnistämästään rikostorjuntatoimenpiteestä 25.8.2005/657
- Huumausainelaki 30.5.2008/373
- Laki Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta 23.1.2009/26

Arviointi:

Opintojakson hyväksytty suorittaminen edellyttää osallistumista lähiopiskelutapaamisiin ja omatoimisten (etä)tehtävien suorittamista. Opintojaksoon sisältyy yksi kirjallinen koulutyö tenttiviikolla, jonka perusteella määritetään opintojakson arvostus. Opintojakso arvostellaan numeraalisesti 0–5.

Sotataito (31 op)**Operaatiotaito ja taktiikka (24 op)**

Kaikille yhteiset opinnot (6 op)

2EUKRVL 1.7 Rajavartiutilanteiden hallinta (2 op)**Tavoite:**

Opiskelija ymmärtää rajavartiolaitoksen ja sen hallintoyksiköiden varautumisjärjestelmän eri rajaturvallisuuden uhkamalleissa ja osaa soveltaa tilanteidenhallinnan periaatteita osana johtamistoimintaansa. Lisäksi opiskelija osaa ottaa huomioon työturvallisuuden rajavartiotoiminnan johtamisessa.

Sisältö:

Opinnot toteutetaan kahdessa osassa.

Opintojakson ensimmäisellä osajaksoilla tilanteidenhallinnan opinnot koostuvat puolen viikon mittaisista lähiopinnoista raja- ja merivartiokoululla. Lähiopinnoissa kerrataan rajavartiutilanteiden hallinnan perusteet, syvennyttään yleisjohtajan toimintaan tilannejohtamisessa sekä viranomaisyhteistyöhön.

Opintojakson toinen osajakso on viikon mittainen tilanteiden hallinnan kurssi, johon sisältyy sovellettu karttatarjoitus. Osajakso toteutetaan lähiopetuksena.

Kirjallisuus:

- Luennoilla jaettu ja käsitelty materiaali
- RVLPAK C.2 RVL:n valmiusjärjestelyt
- RVLPAK C.11 Rajavartiutilanteiden hallinta rajavartiolaitoksessa (TLL III)
- RVLPAK C.12 Rajavartiolaitoksen tilanteenseuranta- ja riskianalysijärjestelmä (TLL III)

Arviointi:

Opintojakson hyväksytty suorittaminen edellyttää osallistumista lähiopintoihin. Opintojaksoon sisältyy yksi kirjallinen koulutyö tenttiviikolla, jonka perusteella määritetään opintojakson arvosana. Opintojakso arvostellaan numeraalisesti 0–5.

2EUKRVL 1.2 Rajaturvallisuus; rajavartiotoiminta (2 op)**Tavoite:**

Opiskelija osaa johtaa hallintoyksikön rajavartiotoimintaa ja ymmärtää rajavartiotoiminnan suunnittelujärjestyksen. Opiskelija osaa analysoida rajaturvallisuuden uhkamallien vaikutusta rajavartiotoiminnan toteuttamiseen ja osaa soveltaa tietojään johtamistoiminnassaan.

Sisältö:

Opinnot toteutetaan kahdessa osassa.

Opintojakson ensimmäinen osajakso koostuu noin puolen viikon mittaisista teoriaopinnoista Raja- ja merivartiokoulussa. Opinnoissa perehdytään muiden viranomaisten toimintaan ja hallintoyksiköiden rajavartiotoiminnan toteutukseen. Opiskelija perehtyy laaja-alaisesti RVL:n rauhan ajan ja kriisiajan toimintaan.

Opintojakson toisella osajaksolla opiskelijat saavat joko oppimistehtävän, jossa hallintoyksiköittäin jaetuissa pienryhmissä tarkastellaan rajavartiotoiminnan osa-alueita, pääpainon ollessa riskianalyysin eri elementeissä. Osajakso voidaan vaihtoehtoisesti toteuttaa tutustumisena hallintoyksikön rajavartiotoimintaan.

Kirjallisuus:

Materiaali ilmoitetaan erikseen.

Arviointi:

Opintojakson hyväksytty suorittaminen edellyttää osallistumista lähiopinointeihin. Opintojaksoon sisältyy yksi kirjallinen koulutyö tenttiviikolla, jonka perusteella määritetään opintojakson arvosana. Opintojakso arvostellaan numeraalisesti 0–5.

2EUKRVL 1.8 Rajavartiolaitoksen kansainvälinen toiminta (2 op)

Tavoite:

Opintojakson kokonaistavoitteena on, että opiskelija tuntee Euroopan unionin keskeiset toimielimet ja toimintatavat sekä Euroopan yhteisön oikeusjärjestelmän perusteet, tuntee EU:n rajaylitysasetuksen sisällön Rajavartiolaitoksen toiminnan kannalta tarkasteltuna, tuntee Schengenin arviointiprosessin sekä osaa toimia arviointiryhmässä, ymmärtää kansainvälisten ja kahdenvälisten valtiosopimusten sekä Euroopan unionin säädösten sijoittumisen Suomen oikeusjärjestelmään sekä tuntee rajavartiolaitoksen kansainvälisen toiminnan laajuuden ja toimintamuodot. Opiskelija ymmärtää kansainvälisen toiminnan merkityksen johtamisessaan.

Sisältö:

Opinnot toteutetaan kahdessa osassa.

Kansainvälisen toiminnan ensimmäinen osajakso koostuu puolen viikon luennoista. Luennoissa keskitytään EU:n rajavalvontaa sääteleviin säädöspäätteisiin, EU:n rajavalvonta-asoiden valmisteluun, rajavalvontayhteistyöhön sekä luodaan perusteet käytännön harjoitukselle.

Opintojakson toisella osajaksolla ”Integrated Border Management” opinnot koostuvat viikon mittaisista lähi- ja etäopinnoista. Etäopinnot toteutetaan verkko-opetuksena ja opetukseen kuuluu harjoitustehtäviä ja/tai testejä. Raja- ja merivartiokoulussa toteutettavat lähiopinnot käsittävät kansainvälisen kurssin (IBM), johon osallistuu opiskelijoita muistakin EU -maista. Harjoituksessa toteutetaan sovelletuin osin Schengen arviointiprosessin mukaisen arviointiryhmän toiminta valituissa hallintoyksiköissä.

Kirjallisuus:

Luennoilla jaettu ja käsitelty materiaali.

Arviointi:

Opintojakson hyväksytty suorittaminen edellyttää osallistumista lähiopiskelutapaamisiin ja omatoimisten (etä)tehtävien suorittamista. Opintojaksoon sisältyy yksi kirjallinen koulutyö tenttiviikolla, jonka perusteella määritetään opintojakson arvostus. Opintojakso arvostellaan numeraalisesti 0–5.

Sotatekniikka (4 op)**Kaikille yhteiset opinnot (2 op)****4EUKRVL1.1 Rajaturvallisuustekniikka (2 op)****Tavoite:**

Opiskelija tuntee tehtäviensä edellyttämällä tavalla tietohallinnon ja tietoturvallisuuden yleiset periaatteet, määräykset ja toiminnan kannalta keskeisen lainsäädännön, tuntee henkilöstöhallinnon tietojärjestelmät ja niiden käytön, tietoliikenneverkot ja -palvelut, tekniset valvontajärjestelmät ja niiden käytön, operatiiviset tietojärjestelmät ja niiden käytön, tietää kyseisten järjestelmien operatiivisen käytön osana Rajavartiolaitoksen johtamis- ja tilanteenseurantajärjestelmää sekä ymmärtää rajaturvallisuustekniikan merkityksen johtamisen kannalta.

Sisältö:

Opinnot koostuvat noin puolen viikon lähiopinnoista Raja- ja merivartiokoulussa. Opetuksessa käsitellään henkilöstöhallinnon tietojärjestelmät, tietoliikenneverkot ja -palvelut, operatiiviset tietojärjestelmät sekä niiden käyttö osana rajavartiolaitoksen johtamis- ja tilanteenseurantajärjestelmää. Opetus sisältää luokkaopetusta ja itseopiskelua sekä järjestelmien käyttöharjoituksia.

Kirjallisuus:

- Oppimisportaalin opetusmateriaali,
- RVLPAK D.52
- J.K. Petersen, Introduction to Surveillance Studies, CRC Press, New York, 2013.

Arviointi:

Opintojaksosta järjestetään koulutyö kevätlukukaudella sotatekniikan koulutyön yhteydessä. Arvioinnissa noudatetaan sotatekniikan koulutyön arviointiperusteita.

Maanpuolustuskorkeakoulu

PL 7
00861 Helsinki
Suomi ► Finland

ISBN 978-951-25-2475-4
ISBN 978-951-25-2476-1 (PDF)